

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**TRESTNĚPRÁVNÍ A KRIMINALISTICKÉ
SOUVISLOSTI DOMOVNÍCH PROHLÍDEK V
PRAXI POLICIE ČR**

Autor práce: Lenka Míčanová

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2026

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Lenka Míčanová

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Prezenční

Místo studia: České Budějovice

Název bakalářské práce: Trestněprávní a kriminalistické souvislosti domovních prohlídek v praxi Policie ČR

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Criminal Law and Forensic Aspects of House Searches in the Practice of the Police of the Czech Republic

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.

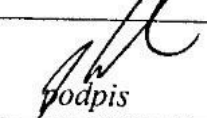
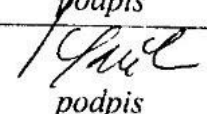

Datum zadání bakalářské práce: květen 2025

Cíl bakalářské práce: Hlavním cílem této práce bude objasnění právního rámce domovních prohlídek a významu domovních prohlídek v trestním řízení.

Vedlejším cílem práce bude identifikovat možné problémy, které mohou při domovní prohlídce nastat, ať už jde o právní překážky, organizační potíže nebo lidský faktor.

Student: Lenka Míčanová	18.5.2025	 podpis
Vedoucí práce: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	18.5.2025	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	18.5.2025 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	26.5.2025 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	2.6.2025 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce doc. JUDr. Romanu Svatošovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

MÍČANOVÁ, L. Trestněprávní a kriminalistické souvislosti domovních prohlídek v praxi Policie České republiky: bakalářská práce. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2026. 79 s. Vedoucí bakalářské práce: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.

Klíčová slova: domovní prohlídka, trestní řízení, nedotknutelnost obydlí, kriminalistická taktika, digitální stopy, dokazování, kvalitativní výzkum.

Bakalářská práce se zabývá právními a kriminalistickými souvislostmi domovních prohlídek v praxi Policie České republiky. Domovní prohlídka představuje významný pro cesní institut trestního řízení. Umožňuje orgánům činným v trestním řízení zajistit důkazy důležité pro objasnění trestné činnosti, současně však zasahuje do ústavně chráněného práva na nedotknutelnost obydlí.

Hlavním cílem práce je objasnit právní rámec domovních prohlídek v českém trestním právu a poukázat na jejich význam jako prostředku k zajištění důkazů v trestním řízení. Vedlejším cílem práce je identifikovat vybrané praktické problémy spojené s přípravou a realizací domovní prohlídky, zejména z hlediska právních, organizačních a lidských faktorů.

Teoretická část práce se zaměřuje na ústavní a zákonné vymezení domovní prohlídky, její procesní podmínky a postavení v systému dokazování. Současně se věnuje kriminalistickým postupům uplatňovaným při realizaci domovních prohlídek, včetně metod vyhledávání a zajišťování stop a specifík spojených se zajišťováním digitálních důkazů.

Praktická část práce je založena na kvalitativním výzkumu realizovaném prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů s odborníky z praxe. Výzkumu se zúčastnili čtyři respondenti – dva příslušníci Policie České republiky, státní zástupce a advokát. Výsledky výzkumu poukazují na význam domovní prohlídky jako prostředku k získání důkazů v trestním řízení. Zároveň ukazují, že určité problémy mohou vznikat již v přípravné fázi úkonu, zejména při formulaci návrhu na vydání příkazu k domovní prohlídce a při

posuzování existence důvodného podezření. V praxi se rovněž objevují otázky související se zajišťováním digitálních stop a s procesní dokumentací průběhu domovní prohlídky.

Práce přispívá k hlubšímu porozumění postavení domovní prohlídky v trestním řízení a poukazuje na vybrané problematické oblasti, které mohou ovlivnit zákonnost provedení tohoto úkonu i procesní použitelnost zajištěných důkazů.

ABSTRACT

MÍČANOVÁ, L. Criminal Law and Forensic Aspects of House Searches in the Practice of the Police of the Czech Republic: Bachelor Thesis. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2026. 79 pp. Supervisor: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.

Key words: house search, criminal proceedings, inviolability of the home, forensic tactics, digital traces, evidence, qualitative research.

This bachelor thesis deals with the legal and forensic aspects of the house searches in the practice of the Police of the Czech Republic. A house search represents an important procedural institute of criminal proceedings. It enables law enforcement authorities to secure evidence important for the clarification of criminal activity: however, it simultaneously interferes with the constitutionally protected right to the inviolability of the home.

The main aim of the thesis is to clarify the legal framework of house searches in Czech criminal law and to point out their significance as a means of securing evidence in criminal proceedings. The secondary aim of the thesis is to identify selected practical problems related to the preparation and execution of house searches, particularly from legal, organizational, and human-factor perspectives.

The theoretical part of the thesis focuses on the constitutional and legal definition of house searches, their procedural conditions, and their position within the system of evidence. At the same time, it addresses forensic procedures applied during the execution of house searches, including methods of searching for and securing traces and specifics related to securing digital evidence.

The practical part of the thesis is based on qualitative research carried out through semi-structured interviews with experts from professional practice. Four respondents participated in the research – two members of the Police of the Czech Republic, a public prosecutor, and an attorney.

The research results highlight the importance of house searches as a means of obtaining evidence in criminal proceedings. At the same time, they indicate that certain problems may arise already in the preparatory phase of the procedure, particularly in the formulation of a motion for issuing a house search warrant and in assessing the existence

of reasonable suspicion. In practice, issues also arise in connection with securing digital traces and with the procedural documentation of the course of the house search.

The thesis contributes to a deeper understanding of the position of house searches within criminal proceedings and points out selected problematic areas that may affect the legality of carrying out this procedural act as well as the evidentiary admissibility of the secured evidence.

Obsah

Úvod.....	12
1 Cíl a metodika bakalářské práce	13
2 Trestněprávní vymezení domovní prohlídky	15
2.1 Ústavní základ ochrany obydlí.....	15
2.2 Zákonná úprava v trestním řádu.....	16
2.3 Vymezení pojmů: obydlí, jiné prostory a pozemky	18
2.3.1 Obydlí jako ústavně chráněný prostor	18
2.3.2 Jiné prostory a pozemky.....	19
2.3.3 Rozdílný procesní režim	19
3 Domovní prohlídka z pohledu policejní praxe.....	21
3.1 Příprava a informační zajištění realizace	21
3.2 Formování realizačního týmu a rozdělení úloh.....	22
3.3 Taktika vstupu a moment překvapení	22
3.4 Bezpečnostní a psychologické aspekty zásahu	23
3.5 Praktické problémy realizace	23
4 Kriminologické metody a jejich postavení při domovních prohlídkách	25
4.1 Metodika prohledávání objektu.....	26
4.2 Kriminologicko-technické prostředky	27
4.3 Specifika zajišťování digitálních stop.....	27
4.4 Dokumentace průběhu a výsledků prohlídky.....	29
5 Důkazní využití výsledků domovní prohlídky a role prohlídky při vyšetřování	30
5.1 Procesní použitelnost a řetězec důkazů (<i>Chain of Custody</i>)	30
5.2 Znalecké zkoumání zajištěných stop.....	31
5.3 Hodnocení zajištěných důkazů v soudním řízení.....	31
6 Výzkum.....	33
6.1 Výzkumné otázky.....	33
6.2 Metodika	34

6.2.1	Metodika sběru dat.....	34
6.2.2	Technika sběru dat	35
6.2.3	Výzkumný soubor	35
6.2.4	Realizace týmu	36
6.2.5	Analýza dat.....	36
6.2.6	Etika výzkumu	36
6.2.7	Limity výzkumu	37
6.3	Výsledky výzkumu	37
6.3.1	Výsledky k VO 1: Význam domovní prohlídky jako důkazního prostředku 39	
6.3.2	Výsledky k VO 2: Modelové situace a rizikové uzly praxe.....	40
6.3.3	Výsledky k VO 3: Procesní jistota v praxi domovních prohlídek	44
6.4	Souhrn empirických zjištění.....	46
7	Diskuse.....	50
7.1	Diskuse k VO 1: Význam domovní prohlídky v systému dokazování	51
7.2	Diskuse k VO 2: Limity přípravy domovní prohlídky a problematika důvodného podezření	52
7.3	Diskuse k VO 3: Procesní vady a jejich dopad na použitelnost důkazů	53
7.4	Shrnutí diskuse	55
	Závěr	57
	Seznam použitých zdrojů	59
	Seznam zkratk	63
	Seznam příloh.....	64
	Příloha I.....	65
	Příloha II.....	68
	Příloha III	71
	Příloha IV	72
	Příloha V	73

Příloha VI.....	74
Příloha VII.....	76
Příloha VIII	78

Úvod

Institut domovní prohlídky představuje významný procesní nástroj trestního řízení. Umožňuje orgánům činným v trestním řízení vstoupit do obydlí osoby a vyhledat věci nebo osoby důležité pro objasnění trestné činnosti. Tento úkon však zároveň představuje zásah do ústavně chráněného práva na nedotknutelnost obydlí, které je zakotveno v čl. 12 Listiny základních práv a svobod. Z tohoto důvodu je domovní prohlídka podrobně upravena trestním řádem a její provedení je vázáno na splnění zákonem stanovených podmínek a na kontrolu ze strany soudní moci.

Domovní prohlídka má v trestním řízení význam především jako prostředek k zajištění důkazů. V praxi může vést k nalezení věcí, stop nebo informací, které mohou zásadním způsobem přispět k objasnění trestné činnosti. Současně se však jedná o procesní úkon, u něhož mohou i relativně drobné formální nebo procesní nedostatky vyvolat pochybnosti o zákonnosti zásahu nebo o procesní použitelnosti zajištěných důkazů.

Zvolená problematika je aktuální také s ohledem na vývoj současné kriminality. V posledních letech se stále častěji objevují případy, kdy je při domovních prohlídkách nutné zajistit digitální zařízení nebo data uložená na různých datových nosičích. Zajišťování digitálních stop přitom vyžaduje specifické kriminalistické postupy a důsledné dodržování procesních pravidel, aby byla zachována důkazní hodnota takto získaných informací. Z těchto důvodů byla problematika domovních prohlídek zvolena jako téma této bakalářské práce.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem této práce bude objasnění právního rámce domovních prohlídek a významu domovních prohlídek v trestním řízení.

Vedlejším cílem práce bude identifikovat možné problémy, které mohou při domovní prohlídce nastat, ať už jde o právní překážky, organizační potíže nebo lidský faktor.

Domovní prohlídka patří mezi významné procesní úkony trestního řízení. Policii ČR umožňuje vstoupit do soukromého obydlí a hledat důkazy, které mohou být klíčové v dalším postupu při řešení případu. Právě kvůli zásahu do soukromí je její provedení vázáno na přísná pravidla daná zákonem. Teoretická část práce se proto věnuje právnímu rámci domovní prohlídky, bez něž by nebylo možné pochopit, kdo o prohlídce rozhoduje, jak by měla probíhat a jaká práva i povinnosti s ní souvisejí. V této části práce bude využita rešerše odborných a legislativních zdrojů a jejich obsahová analýza.

Praktická část práce spočívá v identifikaci možných problémů, které mohou při domovní prohlídce nastat, ať už jde o právní překážky, organizační potíže nebo vliv lidského faktoru. Cíle bude dosaženo za využití kvalitativní výzkumné strategie, konkrétně metodou dotazování a technikou sběru dat pomocí polostrukturovaných rozhovorů. Tyto rozhovory byly provedeny s odborníky z praxe. Výzkumu se zúčastnili čtyři respondenti – dva příslušníci policie ČR, státní zástupce a advokát. Na základě těchto rozhovorů jsou rozebrány konkrétní situace a problémy, které mohou ovlivnit správnost a zákonnost postupu, například organizační komplikace nebo stresové situace při zásahu.

Předmětem diskuse je propojení poznatků získaných v teoretické a praktické části bakalářské práce. Právní rámec domovní prohlídky a základní kriminalistické postupy jsou porovnávány se zkušenostmi odborníků z praxe. Smyslem této části je poukázat na to, jak se zákonná úprava domovní prohlídky promítá do jejího provádění v podmínkách policejní praxe, a upozornit na případné rozdíly mezi teorií a praxí.

Text práce je strukturován do sedmi kapitol. Po úvodním vymezení cílů a metodiky se druhá kapitola věnuje trestněprávnímu vymezení domovní prohlídky a jejím ústavním souvislostem. Třetí a čtvrtá kapitola se zaměřují na procesní postup při provádění domovní prohlídky a na kriminalistickou taktiku uplatňovanou v praxi. Pátá

kapitola se zabývá důkazním významem domovní prohlídky a problematikou zajišťování digitálních stop. Šestá kapitola představuje empirickou část práce a obsahuje výsledky výzkumného šetření. Závěrečná kapitola shrnuje hlavní poznatky a navrhuje možná doporučení pro praxi.

2 Trestněprávní vymezení domovní prohlídky

Domovní prohlídka patří mezi nejzávažnější procesní zásahy, které mohou orgány činné v trestním řízení (dále jen „OČTŘ“) provést vůči jednotlivci. Jde o úkon, jenž zasahuje přímo do obydlí, tedy prostoru, který je běžně považován za základ soukromého života.¹ Z tohoto důvodu je zákonný rámec domovní prohlídky založen na ústavních principech, které jsou základem pro podrobnější právní úpravu obsaženou v zákonech. Jejich smyslem je zachování rovnováhy mezi ochranou soukromí a požadavky trestního řízení.

Právní rámec domovní prohlídky je vystavěn na dvou základních rovinách:

- ústavní ochrana obydlí, která vymezuje, kdy je zásah vůbec přípustný,
- zákonná úprava v trestním řádu, která stanoví konkrétní podmínky a postup.

Mimo to má zásadní význam i judikatura Ústavního soudu a Nejvyššího soudu, která dotváří výklad právních ustanovení a definuje limity, jež musí být při provádění domovní prohlídky respektovány.²

2.1 Ústavní základ ochrany obydlí

Ochrana obydlí je zakotvena v čl. 12 Listiny základních práv a svobod, která byla vyhlášena jako součást ústavního pořádku České republiky usnesením předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb.³, (dále jen „Listina“). Podle tohoto článku je obydlí nedotknutelné a vstup do něj je možný pouze se souhlasem toho, kdo jej užívá. Wagnerová v komentáři k Listině zdůrazňuje, že tato nedotknutelnost není chápána pouze vlastnický, ale primárně jako ochrana soukromí a osobní integrity jednotlivce před zásahy veřejné moci.⁴ Výjimku upravuje pouze zákon na základě písemného příkazu soudce, který omezení práva na soukromí povoluje, a právě domovní prohlídka je jednou z takových povolených výjimek.⁵

¹ WAGNEROVÁ, Eliška a kol. *Listina základních práv a svobod: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2012, s. 312.

² ÚSTAVNÍ SOUD. Nález pléna Ústavního soudu ze dne 8. 6. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 3/09. In: *Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu*.

³ ČESKO. Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.

⁴ WAGNEROVÁ, Eliška a kol. *Listina základních práv a svobod: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2012, s. 315.

⁵ ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). In: *Sbírka zákonů, Česká republika*, 1961, částka 66.

Ústavní soud opakovaně konstatuje, že domovní prohlídka je mimořádným zásahem a výjimečným institutem, proto může být provedena jen v případě, je-li nezbytná k dosažení cíle a účelu v trestním řízení.⁶ Omezení nedotknutelnosti obydlí musí být odpovídající sledovanému účelu a soudce musí posoudit před jejím povolením, zda existuje důvodné podezření, že se v obydlí nachází důkazy důležité pro trestní řízení, nebo zdali neexistuje mírnější prostředek, kterým by bylo možné sledovaného záměru dosáhnout.⁷

V nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 3/09 soud poukazuje na skutečnost, že povolení domovní prohlídky musí obsahovat konkrétní, přesvědčivé a individualizované odůvodnění. Obecné a opisné formulace nejsou přípustné.⁸ Stejný závěr vyplývá také z nálezu Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 2227/12, v němž soud zdůrazňuje povinnost soudce vycházet z konkrétních skutečností, které odůvodňují domněnku, že se v obydlí nacházejí věci nebo osoby důležité pro trestní řízení.⁹

2.2 Zákonná úprava v trestním řádu

Úprava domovní prohlídky je soustředěna do ustanovení § 82 až § 85c zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní řád“ nebo „TŘ“).¹⁰ Tato ustanovení uvádí výčet podmínek, za nichž lze do obydlí zasáhnout. Tato ustanovení dále stanoví pravidla pro samotné provedení úkonu. Dle § 82 TŘ lze domovní prohlídku provést tehdy, nasvědčují-li konkrétní skutečnosti tomu, že se v obydlí nachází věc nebo osoba důležitá pro trestní řízení.¹¹ Šámal poukazuje, že existence konkrétních skutečností představuje zásadní pojistku proti svévolným zásahům do nedotknutelnosti obydlí a vylučuje realizaci domovních prohlídek pouze na základě neproověřených operativních poznatků.¹²

Domovní prohlídku smí povolit výhradně soudce, a to na základě písemného příkazu, v němž posuzuje splnění zákonných podmínek omezení nedotknutelnosti obydlí, zejména existenci konkrétních skutečností a přiměřenost zamýšleného zásahu.¹³ Soudce

⁶ ÚSTAVNÍ SOUD. Nález pléna Ústavního soudu ze dne 8. 6. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 3/09. In: *Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu*.

⁷ ÚSTAVNÍ SOUD. Nález Ústavního soudu ze dne 13. 11. 2012, sp. zn. III. ÚS 2227/12.

⁸ ÚSTAVNÍ SOUD. Nález pléna Ústavního soudu ze dne 8. 6. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 3/09.

⁹ ÚSTAVNÍ SOUD. Nález Ústavního soudu ze dne 13. 11. 2012, sp. zn. III. ÚS 2227/12.

¹⁰ ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1961, částka 66.

¹¹ ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). § 82 odst. 1.

¹² ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád: komentář*. 9. vyd. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 1145.

¹³ Zákon č. 141/1961 Sb., § 83 odst. 1.

je povinen uvést konkrétní skutečnosti, které odůvodňují narušení soukromé sféry, a vymezit prostor, v němž má být úkon proveden. Judikatura Ústavního soudu opakovaně potvrzuje, že obecné či opisné formulace nejsou přípustné, protože činí rozhodnutí nepřezkoumatelným.¹⁴

Samotný postup při provádění domovní prohlídky je upraven v § 84 a násl. TŘ. Zákon ukládá orgánům vykonávajícím domovní prohlídku povinnost provádět úkon tak, aby byl co nejméně rušivý a aby byla respektována práva osob, jichž se zásah týká. Podle § 85 odst. 2 TŘ musí OČTŘ postupovat šetrně, dbát důstojnosti přítomných osob a omezit zásah na nezbytně nutnou míru.¹⁵ Smyslem je zachovat rovnováhu mezi ochranou soukromí a zájmem na objasnění trestné činnosti.

Trestní řád rovněž rozlišuje domovní prohlídku a prohlídku jiných prostor a pozemků podle § 83a TŘ. Zatímco domovní prohlídka představuje zásah do ústavně chráněného obydlí, u prohlídky jiných prostor a pozemků je právní režim mírnější. I v tomto případě je však standardně vyžadován příkaz soudce. Pouze ve výjimečných situacích, zejména jde-li o neodkladný úkon, může být postup modifikován, nelze však obecně tvrdit, že by postačovalo povolení státního zástupce.¹⁶ Nezbytnou součástí úkonu je sepsání protokolu o domovní prohlídce podle § 85c TŘ.¹⁷ Protokol musí zachytit všechny podstatné skutečnosti, včetně průběhu úkonu a zajištěných věcí. Je nezbytný pro následnou procesní použitelnost důkazů a umožňuje kontrolu zákonnosti postupu policie.

Pro širší pochopení problematiky domovních prohlídek je vhodné stručně zmínit také mezinárodní kontext této problematiky. Právní úprava domovní prohlídky ve Slovenské republice je vzhledem ke společnému historickému vývoji velmi podobná úpravě české. Také slovenský trestní řád stanoví, že zásah do nedotknutelnosti obydlí je možný pouze na základě soudního příkazu, zpravidla vydaného soudcem pro přípravné řízení.¹⁸

V angloamerickém právním systému je ochrana obydlí rovněž považována za významnou hodnotu. Například ve Spojených státech amerických je provedení domovní

¹⁴ ÚSTAVNÍ SOUD. Nález Ústavního soudu ze dne 13. 11. 2012, sp. zn. III. ÚS 2227/12. In: Sbíрка nálezů a usnesení Ústavního soudu.

¹⁵ Zákon č. 141/1961 Sb., § 85 odst. 2.

¹⁶ ÚSTAVNÍ SOUD. Nález Ústavního soudu ze dne 8. 6. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 3/09. In: Sbíрка nálezů a usnesení ústavního soudu.

¹⁷ Zákon č. 141/1961 Sb., § 85c.

¹⁸ SLOVENSKO. Zákon č. 301/2005 Z. z., trestný poriadok. In: *Zbierka zákonov Slovenskej republiky*. 2005.

prohlídky vázáno na vydání soudního příkazu označovaného jako *search warrant*, který musí být založen na existenci pravděpodobného důvodu (*probable cause*).¹⁹

Ačkoli se jednotlivé právní systémy mohou v konkrétních procesních pravidlech lišit, je zřejmé, že ochrana domovní svobody a požadavek soudní kontroly zásahů do obydlí představují obecně uznávaný princip demokratických právních států.

2.3 Vymezení pojmů: obydlí, jiné prostory a pozemky

Správné vymezení pojmů obydlí a jiných prostor představuje nezbytný předpoklad pro volbu odpovídajícího procesního postupu a určení míry zásahu do soukromí jednotlivce. Zatímco obydlí požívá nejvyšší ústavní ochrany podle čl. 12 Listiny, jiné prostory a pozemky podléhají mírnějšímu režimu. Domovní prohlídka může být v některých případech spojena se zvláštním procesním režimem, například pokud se provádí v prostorách, kde advokát vykonává advokacii, protože je nutné zajistit ochranu advokátního tajemství.²⁰ Tento rozdíl se promítá nejen do toho, který orgán oprávněn zásah povolit, ale i do rozsahu povinností policejního orgánu při provádění úkonu.

2.3.1 Obydlí jako ústavně chráněný prostor

Trestní řád pojem obydlí přímo nedefinuje, proto je nutné vycházet z definice uvedené v § 133 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“ nebo „TZ“), který specifikuje obydlí jako dům, byt nebo jiný prostor sloužící k bydlení, včetně prostor k němu náležejících.²¹ Prostory náležející k bytu představují zejména sklepní kóje, půdy, garáže či jiné uzamykatelné části, které tvoří funkční celek s místem, kde osoba fakticky bydlí.

Jelínek uvádí, že rozhodující není formální určení prostoru ani údaj v katastru nemovitostí, ale jeho faktické užívání pro účely soukromého života.²² Proto může být obydlím i rekreační objekt, pokud v něm osoba dlouhodobě přespává nebo uchovává své osobní věci. Stejný závěr vyplývá z judikatury Ústavního soudu, který opakovaně zdůrazňuje, že pojem obydlí je třeba vykládat funkčně a v souladu s účelem ochrany soukromí.²³ Vzhledem k tomu, že obydlí je vnímáno jako nejintimnější prostor

¹⁹ FENYK, Jaroslav a kol. *Trestní právo procesní*. 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 845. Srov. též Čtvrtý dodatek Ústavy Spojených států amerických (Fourth Amendment to the United States Constitution).

²⁰ HŘEBÍČEK, Vladislav. *Prohlídky u advokátů (§ 85b trestního řádu)*. Praha: Leges, 2017, s. 52-53.

²¹ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11.

²² JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo procesní*. 7. vyd. Praha: Leges, 2024, s. 308.

²³ ČESKO. Nález Ústavního soudu ze dne 1. 11. 2006, sp. zn. II. ÚS 362/06.

jednotlivce a zásah do něj je proto třeba posuzovat vždy přísně, s ohledem na proporcionalitu a subsidiaritu.

2.3.2 Jiné prostory a pozemky

Negativním vymezením se k obydlí vztahuje pojem jiné prostory a pozemky podle § 83a TŘ.²⁴ Jedná se o prostory, které neslouží k bydlení, ale k výkonu pracovní, podnikatelské nebo jiné obdobné činnosti, přičemž míra očekávaného soukromí je zde nižší než u obydlí. Typicky se jedná o kanceláře, provozovny, sklady, dílny, garáže, výrobní haly či prostory právnických osob.

Do této kategorie se řadí rovněž motorová vozidla, která jsou sice uzavřeným prostorem, avšak judikatura i odborná literatura je zpravidla nepovažují za obydlí, ale za jiné prostory.²⁵ Pozemky, které nejsou součástí obydlí – například zahrady, dvory nebo parkovací plochy – se posuzují obdobně.²⁶ Ochrana soukromí se na ně vztahuje v míře odpovídající jejich povaze, nikoli v rozsahu ústavní ochrany obydlí.

2.3.3 Rozdílný procesní režim

Rozlišení mezi obydlím a jiným prostorem nebo pozemkem mělo v minulosti pro trestní řízení zásadní význam z hlediska povolovacího režimu. Původní znění trestního řádu umožňovalo, aby prohlídku jiných prostor a pozemků podle § 83a TŘ nařídil státní zástupce, případně policejní orgán s jeho předchozím souhlasem. Tento stav však zásadně změnil Ústavní soud svým nálezem ze dne 8. června 2010, sp. zn. Pl. ÚS 3/09 (vyhlášeným pod č. 219/2010 Sb.), kterým ustanovení svěřující tuto pravomoc státnímu zástupci zrušil pro rozpor s ústavním pořádkem.²⁷

V současné době je tak procesní režim sjednocen a k nařízení prohlídky jiných prostor a pozemků je nezbytný příkaz soudce, stejně jako je tomu u domovní prohlídky. I přesto má rozlišování těchto prostor nadále svůj význam, neboť ústavní ochrana nedotknutelnosti obydlí je vnímána jako intenzivnější. V případě pochybností o povaze prostoru odborná literatura i nadále nabádá k maximální pečlivosti při přípravě úkonu, aby

²⁴ ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, § 83a.

²⁵ JELÍNEK, Jiří a kol. Trestní právo procesní. 6. vyd. Praha: Leges, 2021, s. 370–375.

²⁶ ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, § 83a.

²⁷ ÚSTAVNÍ SOUD. Nález ze dne 8. 6. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 3/09. In: Sbíрка nálezů a usnesení ústavního soudu.

nedošlo k případnému zpochybnění zákonnosti zásahu.²⁸ Chybné posouzení prostoru a nedodržení zákonných podmínek totiž vede k absolutní procesní nepoužitelnosti takto získaných důkazů.

²⁸ JELÍNEK, Jiří a kol. Trestní právo procesní. 6. vyd. Praha: Leges, 2021, s. 388.

3 Domovní prohlídka z pohledu policejní praxe

Realizace domovní prohlídky představuje z pohledu policejní praxe komplexní úkon, který v sobě spojuje prvky práva, kriminalistické taktiky a psychologie. Zatímco trestní řád stanovuje právní rámec tohoto institutu, samotný průběh zásahu je ovlivněn řadou proměnných faktorů – od stavebních pozic objektu přes chování podezřelých osob až po aktuální bezpečnostní situaci. Úspěch úkonu není zaručen pouze formálním povolením soudu, ale závisí především na kvalitě přípravy, momentu překvapení a schopnosti realizačního týmu reagovat na vzniklé situace.

Policie proto musí při provádění služebních zákroků postupovat tak, aby byl zásah přiměřený a aby byla respektována základní práva osob, kterých se úkon dotýká.²⁹

Cílem této kapitoly je přiblížit taktické a organizační aspekty provádění domovní prohlídky v praxi. Pozornost je zaměřena na fázi přípravy, formování týmu, taktiku vstupu do objektu a zajištění bezpečnosti, tedy na faktory, které předcházejí samotnému vyhledávání a zajišťování důkazů.

3.1 Příprava a informační zajištění realizace

Příprava a vytěžení informací představují podle odborné literatury jako nejdůležitější fázi, která zásadně ovlivňuje celkový výsledek úkonu. Pokud dojde k podcenění této fáze, vznikají v praxi nejčastější pochybení, ať už jde o vstup do nesprávného objektu, nebo o ohrožení bezpečnosti zasahujících osob.³⁰ Z taktického hlediska se rozlišuje příprava u plánovaných úkonů a u úkonů prováděných v časové tísní. Nicméně i urgentních, neodkladných případech musí proběhnout alespoň základní informační vytěžení.

Klíčovým prvkem přípravy je tzv. rekognoskace (obhlídka) daného objektu a terénu okolí. Je nezbytné zjistit nejen přesnou adresu, ale i technické parametry místa (počet vchodů, umístění oken, typ dveří či přítomnost kamerových systémů). Tyto zjištěné skutečnosti jsou rozhodující pro volbu taktiky vstupu a pro rozhodnutí, zda bude k otevření zájmového objektu potřeba přizvat zásahovou jednotku či zámečníka. Nedílnou součástí přípravy je také lustrace osob, které se v objektu mohou nacházet, s důrazem na držení zbraní, kriminální minulost, ale třeba i přítomnost bojových plemen

²⁹ BÍLEK, Milan, ed. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 147.

³⁰ CHMELÍK, Jan; BRUNA, Eduard. *Dokazování v trestním řízení: trestněprávní a kriminalistické aspekty dokazování*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2018.

psů.³¹ Pavel Vantuch v souvislosti s přípravou upozorňuje také na nutnost počítat s účastí obhájce, jehož včasné vyrozumění a přítomnost u úkonu posiluje procesní čistotu získaných důkazů, ačkoliv zákon v neodkladných případech jeho účast striktně nevyžaduje.³²

3.2 Formování realizačního týmu a rozdělení úloh

Domovní prohlídka není úkonem pouze jednotlivce, ale jde o týmovou práci. Efektivní provedení vyžaduje jasnou hierarchii a přesné rozdělení kompetencí. V čele týmu stojí velitel zásahu (zpravidla vyšetřovatel), který nese odpovědnost za zákonnost postupu, komunikaci s účastníky a celkovou koordinaci. Jeho pokyny jsou závazné pro všechny ostatní členy.

Standardní realizační tým je dále složen z kriminalistických techniků (odpovědných zejména za vyhledávání, zajištění a dokumentaci stop), operativních pracovníků (zajišťujících především střežení osob a prostoru, bezpečnost úkonu a součinnost při jeho provádění) a případně specialistů (psovodi se psy na vyhledávání drog či výbušnin, IT expertů).³³ Jan Musil v rámci kriminalistické taktiky zdůrazňuje, že pro efektivitu týmu je klíčová nejen odbornost, ale i psychická odolnost jednotlivých členů, neboť domovní prohlídka je vysoce konfliktní úkon.³⁴

Specifickou roli zde hraje nezúčastněná osoba (§ 85b TŘ). Z pohledu taktiky je žádoucí, aby tato osoba byla poučena o své roli “neustranného svědka” ještě před vstupem do objektu. Její přítomnost chrání orgán provádějící domovní prohlídku před nařčením z manipulace s důkazy nebo jejich podvržení.

3.3 Taktika vstupu a moment překvapení

Vstup do objektu je kritickou fází, kde dochází ke konfrontaci OČTŘ provádějícího domovní prohlídku s podezřelou osobou. Z taktického hlediska je zásadní volba mezi vstupem na výzvu a vstupem s využitím momentu překvapení.

Moment překvapení je jedním z důležitých taktických prvků policejního zásahu, protože může ovlivnit úspěšnost realizace domovní prohlídky a zabránit zničení nebo ukrytí důkazů (např. spláchnutí drog, rychlé smazání dat) nebo zamezit ozbrojenému

³¹ ŠIMÁNEŽ, Michal a kol. *Kriminalistická taktika*. Praha: Academia, 2022, s. 182.

³² VANTUCH, Pavel. *Trestní řízení z pohledu obhajoby*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2024, s. 42.

³³ HOLLÁ, Kamila a kol. *Vyšetřovací metody v trestním řízení*. Praha: Leges, 2021, s. 214.

³⁴ MUSIL, Jan a kol. *Kriminalistika*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2004, s. 215.

odporu. V takovém případě policie vstupuje dynamicky, často s využitím násilného otevření dveří (beranidlo) v časných ranních hodinách, kdy je pozornost pachatelů snížena.³⁵

Vstup po předchozí výzvě: Uplatňuje se u takové kriminality (hospodářská, majetková), kde riziko zničení důkazů není akutní. Orgán provádějící domovní prohlídku postupuje v souladu s § 84 TŘ, zazvoní, představí se, prokáže se svým služebním průkazem, předá příkaz k domovní prohlídce, objasní situaci a následně vyzve k vydání věci.

3.4 Bezpečnostní a psychologické aspekty zásahu

Bezpečnost všech zúčastněných osob je prioritou, která v úvodní fázi zásahu převažuje i nad samotným hledáním důkazů. Po vstupu do objektu dochází k tzv. zajištění prostoru, kdy je zkontrolována každá místnost, aby bylo vyloučeno ukrytí dalších osob. Podezřelé osoby jsou shromážděny na jednom místě a v případě kladení odporu nebo agresivního jednání mohou být vůči nim použity donucovací prostředky, jako hmaty, chvaty nebo pouta, v souladu s právními předpisy upravujícími oprávněné použití donucovacích prostředků.³⁶ Pouta by však měla být sejmuta ihned, co pominou důvody jejich použití, aby nedocházelo k nepřiměřenému zásahu do důstojnosti dotčených osob.

Významnou roli hraje psychologie komunikace. Domovní prohlídka je pro obyvatele zájmového obydlí vysoce stresující situací. Úkolem policistů je jednat rozhodně, ale korektně, a předcházet eskalaci konfliktu. Profesionální přístup, klidné vysvětlení důvodů prohlídky (po zajištění bezpečnosti) a umožnění přítomnosti advokáta mohou výrazně snížit napětí a usnadnit průběh celého úkonu.

3.5 Praktické problémy realizace

V policejní praxi se často objevují komplikace, které nelze předvídat. Mezi typické problémy patří nepřístupnost objektu (např. změna zámků, zazděné vchody). Současná kriminalistická teorie zdůrazňuje, že při neočekávaných komplikacích musí být zvolen postup, který umožní flexibilní reakci na vzniklou situaci, avšak při současném respektování zásady minimalizace zásahů a proporcionality.³⁷ Další komplikací může být

³⁵ METEŇKO, Jozef; BAČÍKOVÁ, Iveta; SAMEK, Martin. *Kriminalistická taktika*. Brno: Václav Klemm, 2013. s. 98.

³⁶ MUSIL, Jan a kol. *Kriminalistika*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2004, s. 216.

³⁷ PROTIVINSKÝ, Miroslav; KRVÁNA, Karel. *Základy kriminalistiky*. 2. vyd. Praha: Armex Publishing, 2014. s. 45.

přítomnost osob chráněných imunitou nebo situace, kdy se v objektu nacházejí děti. V takovém případě je nutné zajistit součinnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD), což může realizaci částečně zdržet. Dalším častým problémem je nejasné vymezení prostor v bytových domech (např. které sklepení kóje patří k bytu), což klade zvýšené nároky na preciznost při identifikaci prostor přímo na místě.³⁸

³⁸ CHMELÍK, Jan; BRUNA, Eduard. *Dokazování v trestním řízení: trestněprávní a kriminalistické aspekty dokazování*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2018.

4 Kriminalistické metody a jejich postavení při domovních prohlídkách

Pro správné pochopení kriminalistických postupů při provádění domovní prohlídky je nezbytné důsledně rozlišovat mezi kriminalistickou taktikou a kriminalistickou technikou, přestože se v praxi tyto dvě oblasti často vzájemně prolínají. Kriminalistická taktika se zabývá především postupy plánování, organizace a vedení jednotlivých úkonů trestního řízení, tedy například volbou vhodného postupu zásahu, momentu překvapení nebo koordinací jednotlivých zasahujících osob. Naproti tomu kriminalistická technika představuje soubor metod a prostředků vycházejících z poznatků přírodních a technických věd, které jsou využívány při vyhledávání, zajišťování a následném zkoumání kriminalistických stop.³⁹

V návaznosti na předchozí kapitolu, která byla zaměřena především na taktické aspekty provádění domovní prohlídky, se tato kapitola soustředí zejména na technické a metodické postupy spojené s vyhledáváním a zajišťováním kriminalistických stop. Tyto postupy představují významnou součást kriminalistické praxe, neboť umožňují získat důkazní prostředky, které mohou mít zásadní význam pro objasnění trestné činnosti.

Při provádění domovní prohlídky je nezbytné systematicky vyhledávat široké spektrum kriminalistických stop, a to vždy s ohledem na charakter konkrétního prostoru i povahu vyšetřované trestné činnosti. Vedle v současnosti často zdůrazňovaných digitálních stop a biologických stop je nutné věnovat pozornost také dalším druhům materiálních stop. V prostředí obydlí se může jednat zejména o stopy daktyloskopické, například otisky prstů na zajištěných předmětech, mechanoskopické stopy vzniklé působením nástrojů, trasologické stopy související s pohybem osob či předmětů, chemické mikrostopy nebo stopy pachové.⁴⁰

Komplexní vyhledávání a správné zajištění těchto stop je klíčové pro jejich následné využití v dokazování, neboť umožňuje propojit nalezené předměty či stopy s konkrétní osobou nebo místem a přispívá tak k objasnění skutkového stavu věci v trestním řízení.

³⁹ KONRÁD, Zdeněk; PORADA, Viktor; STRAUS, Jiří. *Kriminalistika: teorie, metodologie a metody kriminalistické techniky*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014.

⁴⁰ STRAUS, Jiří a kol. *Kriminalistická technika*. 3. rozš. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 51.

Úspěšná realizace domovní prohlídky není závislá pouze na taktickém zvládnutí vstupu do objektu, ale především na aplikaci správných kriminalistických metod při samostatném vyhledávání stop. Tato fáze představuje jádro celého úkonu, v němž se v praxi propojuje kriminalistická taktika s kriminalistickou technikou. Cílem není pouze nalezení hledané věci, ale její procesní fixace takovým způsobem, aby byla jako důkaz použitelná v následném trestním řízení a obstála při soudním přezkumu.

4.1 Metodika prohledávání objektu

Provedení domovní prohlídky vyžaduje systematický a předem promyšlený postup. Spontánní přístup by mohl vést k nepřehlednosti úkonu a ke zvýšenému riziku přehlédnutí důkazů. Z těchto důvodů kriminalistická praxe postupně vyvinula základní metody prohledávání, jejichž cílem je zajistit efektivní, přehledné a procesně použitelné vyhledávání stop.

Konrád uvádí, že volba konkrétní metody vždy závisí na stavebních dispozicích prostoru, jeho členitosti a počtu členů realizačního týmu, přičemž chaos na místě činu představuje největší riziko pro řádné zajištění stop.⁴¹

V praxi jsou nejčastěji aplikovány následující metody prohledávání:

- Metoda koncentrická (spirálová) - postupuje se od obvodu místnosti směrem ke středu, případně naopak. Tato metoda je vhodná zejména pro menší a přehledné místnosti s minimem nábytku.
- Metoda frontální (sektorová) - prostor je pomyslně rozdělen na jednotlivé sektory (pásky nebo čtverce), které jsou systematicky prohledávány postupně. Tento způsob je nezbytný zejména u rozsáhlých nebo členitých prostor a při prohlídkách venkovních pozemků. Umožňuje veliteli zásahu přidělit konkrétní sektor odpovědnému technikovi, čímž je zajištěna adresná odpovědnost za výsledek prohlídky.⁴²

Zvláštní pozornost je při prohledávání věnována tzv. negativním úkrytům. Jedná se o prostory stavebně či konstrukčně upravené k ukrývání věcí, například dvojité stěny, falešná dna skříní nebo dutiny v podlahách. K jejich odhalení nestačí pouhá vizuální

⁴¹ KONRÁD, Zdeněk; PORADA, Viktor; STRAUS, Jiří. *Kriminalistika: teorie, metodologie a metody kriminalistické techniky*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014.

⁴² CHMELÍK, Jan. *Kriminalistika: metody a postupy v kriminalistické praxi*. Brno: Masarykova univerzita, 2019, s. 402.

kontrola, ale je nutné využít kombinaci technických prostředků, poklepu, měření rozměrů nábytku a v neposlední řadě také služebního psa speciálně vycvičeného k vyhledávání drog, zbraní či bankovek.⁴³

4.2 Kriminalisticko-technické prostředky

Úspěšnost vyhledávání stop při domovní prohlídce je výrazně ovlivněna dostupností a vhodným využitím kriminalisticko-technických prostředků. Nelze se již spoléhat pouze na základní pomůcky, jelikož současná kriminalistika vyžaduje použití specializovaného vybavení, které umožňuje efektivní a zároveň šetrné provádění úkonu. Jiří Straus uvádí, že kriminalistická technika umožňuje nedestruktivní zkoumání materiálů a tím přispívá k ochraně majetkových práv osob dotčených domovní prohlídkou.⁴⁴

Pro vyhledávání v nepřístupných prostorech, jako jsou stoupačky či ventilační šachty, jsou využívány endoskopické kamery a videodetektory. K odhalení biologických stop, které nejsou viditelné pouhým okem, se používají forenzní světelné zdroje (UV lampy) a orientační chemické testy přímo na místě.⁴⁵ Specifickou kategorií tvoří prostředky určené k otevírání uzamčených prostor a trezorů. Pokud majitel odmítne nebo není schopen trezor otevřít, přistupuje se k odbornému otevření za pomoci zámečníka nebo specialisty hasičského záchranného sboru. I v těchto případech však musí být respektována zásada přiměřenosti a minimalizace způsobených škod.

4.3 Specifika zajišťování digitálních stop

S nástupem kyberkriminality a postupující digitalizací se těžiště důkazní situace přesouvá z fyzických nosičů do virtuálního prostoru. Zajišťování výpočetní techniky a mobilních telefonů proto představuje pro zasahující orgány jednu z nejrizikovějších fází provádění domovní prohlídky z hlediska možného znehodnocení důkazů.

V současné době představují digitální zařízení jeden z nejvýznamnějších zdrojů důkazních informací. Mobilní telefony a výpočetní technika mohou obsahovat data zásadní pro objasnění trestné činnosti, a to zejména komunikaci a lokalizační údaje či

⁴³ ŠIMÁNĚ, Michal a kol. *Kriminalistická taktika*. Praha: Academia, 2022, s. 188–189.

⁴⁴ STRAUS, Jiří. *Kriminalistická technika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2012, s. 112.

⁴⁵ HOLLÁ, Kamila a kol. *Vyšetřovací metody v trestním řízení*. Praha: Leges, 2021, s. 218.

přístup k cloudovým úložištím.⁴⁶ Zajištění těchto zařízení však vyžaduje specifický postup, neboť hrozí jejich vzdálené smazání nebo automatické šifrování.

V aplikační praxi jsou proto při zajišťování mobilních zařízení využívány specializované formuláře sloužící k okamžitému zaznamenání identifikačních a přístupových údajů (viz příloha III.) Tyto dokumenty umožňují zachytit údaje o typu zařízení, identifikační číslo IMEI nebo PIN kódy a další bezpečnostní prvky, které mohou být významné pro následné znalecké zkoumání.

Základním pravidlem je zamezení dálkového přístupu k zajištěnému zařízení. Pokud je mobilní telefon zajištěn v zapnutém stavu, hrozí jeho dálkové smazání prostřednictvím cloudových služeb nebo zásahu třetích osob. Kriminalistické metody proto ukládají okamžité přepnutí zařízení do leteckého režimu, je-li to možné, a jeho umístění do tzv. Faradayova obalu, který fyzicky znemožní komunikaci se sítí.⁴⁷

Problematika zajišťování digitálních důkazů je úzce spojena s požadavkem zachování jejich integrity, tedy s nutností zajistit, aby s daty nebylo od okamžiku jejich zajištění neoprávněně manipulováno. Digitální data mohou být velmi citlivá na jakoukoli neodbornou manipulaci a nesprávný postup při jejich zajištění může vést ke ztrátě důležitých informací. Casey upozorňuje, že procesní hodnota digitálního důkazu závisí především na schopnosti vyšetřovatele prokázat, že s datovým nosičem nebylo od okamžiku jeho zajištění neoprávněně manipulováno. Zvláštní pozornost je přitom věnována tzv. „živým datům“, která mohou být uložena v operační paměti zařízení a mohou být nevratně ztracena například neodborným vypnutím systému.⁴⁸

U stolních počítačů a serverů se v odůvodněných případech provádí tzv. bitová kopie (image) disku přímo na místě domovní prohlídky. Tento postup je sice časově náročný, avšak umožňuje, aby hardware zůstal majiteli, zatímco OČTŘ odvázejí pouze data. Použití této metody klade vysoké nároky na odbornou znalost přítomných IT specialistů a využívá se zejména v situacích, kdy hrozí riziko ztráty nebo poškození dat při transportu.

⁴⁶ CHMELÍK, Jan; BRUNA, Eduard. *Dokazování v trestním řízení: trestněprávní a kriminalistické aspekty dokazování*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2018.

⁴⁷ PORADA, Viktor a kol. *Kriminalistika: technické, forenzní a kybernetické aspekty*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, s. 842.

⁴⁸ CASEY, Eoghan. *Digital evidence and computer crime: forensic science, computers, and the internet*. 3rd ed. London: Academic Press, 2011, s. 46–48.

4.4 Dokumentace průběhu a výsledků prohlídky

Trestní řád striktně rozlišuje institut vydání věci podle § 78 TŘ, a institut odnětí věci podle § 79 téhož zákona.⁴⁹ Osoba je primárně vyzvána k dobrovolnému vydání věci. Pokud výzvě nevyhoví, může být věc odňata na základě formálního příkazu.

V praxi bývá tento postup doplněn o přesné zaznamenání časové posloupnosti výzvy k vydání věci a následné odnětí přímo do příkazu k odnětí věci (viz příloha IV). Důsledná dokumentace těchto kroků má zásadní význam z hlediska budoucí přezkoumatelnosti zákonnosti postupu před soudem.

Procesní fixace průběhu domovní prohlídky představuje završení kriminalistické činnosti na místě. Základním důkazním prostředkem je protokol o provedení domovní prohlídky podle § 85c TŘ. Tento dokument musí věrně zachycovat nejen nalezené věci, ale také jejich přesné umístění a okolnosti, za nichž byly vydány nebo odňaty.

Současným trendem je využívání tzv. mobilní kanceláře, která umožňuje sepsání protokolu a vyhotovení seznamu zajištěných věcí přímo na místě úkonu. Tím se snižuje riziko chybovosti a zvyšuje transparentnost postupu, přičemž dotčené osoby obdrží kopii dokumentace bezprostředně po skončení úkonu.

Nedílnou součástí dokumentace je fotodokumentace a videozáznam. Púry upozorňuje, že videozáznam plní významnou verifikační funkci, jelikož objektivně zachycuje, průběh zásahu, vyvrací případné námitky týkající se nepřiměřeného použití síly nebo poškození majetku a prokazuje, že zajištěné důkazy nebyly na místo dodatečně vloženy. Záznam musí být souvislý a nesmí být dodatečně upravován.⁵⁰

⁴⁹ Zákon č. 141/1961 Sb., § 78–79.

⁵⁰ PÚRY, František. *Trestní řízení a kriminalistika*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 292.

5 Důkazní využití výsledků domovní prohlídky a role prohlídky při vyšetřování

Domovní prohlídka a zajištění věcí nepředstavují samostatný cíl trestního řízení, ale slouží jako prostředek k získání důkazů významných pro objasnění trestné činnosti. Význam tohoto úkonu se plně projeví až ve fázi, kdy jsou zajištěné stopy procesně využity a přetvořeny v důkazy, které obstojí v soudním řízení. Závěrečná fáze tohoto procesu spočívá v jejich odborném vyhodnocení, zachování procesní bezvadnosti a následném hodnocení soudem. Tato kapitola se proto zaměřuje na otázku procesní použitelnosti důkazů získaných při domovní prohlídce, na roli znaleckého zkoumání a na důsledky případných procesních pochybení.

5.1 Procesní použitelnost a řetězec důkazů (*Chain of Custody*)

Základním předpokladem využití předmětu zajištěného při domovní prohlídce jako důkazu je zachování jeho procesní bezvadnost. Podle § 89 odst. 2 TŘ může sloužit jako důkaz vše, co může přispět k objasnění věci. Aby však mohl soud k takovému důkazu přihlídnout, musí být prokázána jeho totožnost. Současně musí být vyloučeno, že by s ním bylo v průběhu trestního řízení neoprávněně manipulováno.⁵¹

Zajištění důkazů při domovní prohlídce proto musí být prováděno tak, aby byl od počátku zachován nepřerušovaný řetězec manipulace s důkazem. Každý úkon provedený s nalezenou věcí musí být řádně zaznamenán a musí být zřejmé, kdo s důkazem manipuloval a za jakých okolností. Pouze při dodržení těchto zásad lze zajistit, že důkaz bude v dalším průběhu trestního řízení považován za procesně použitelný. V trestním řízení je tedy nezbytné, aby důkazy byly získány zákonným způsobem, protože pouze tak mohou být použity při dokazování před soudem.⁵²

V kriminalistické teorii i praxi se pro tento proces používá pojem řetězec důkazů (*Chain of Custody*). Jedná se o systematicky vedený chronologický záznam o pohybu důkazu od okamžiku jeho zajištění až po jeho předložení soudu. Evidence musí zahrnovat všechny osoby, které s důkazem přišly do styku, a zaznamenávat způsob jeho uložení, manipulace a předávání.

⁵¹ CHMELÍK, Jan; BRUNA, Eduard. *Dokazování v trestním řízení: trestněprávní a kriminalistické aspekty dokazování*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2018.

⁵² NEJEDLÝ, Josef. *Zákonnost důkazů v trestním řízení ve světle Evropské úmluvy o ochraně lidských práv*. Praha: Univerzita Karlova, 2013. s. 84.

V doktríně trestního práva procesního je kladen zvýšený důraz na zachování integrity zajištěných důkazů. Jakékoli narušení kontinuity řetězce důkazů může vést k jejich procesní neúčinnosti v rámci hlavního líčení.⁵³

Z tohoto důvodu se v praxi využívají bezpečnostní obaly s jednoznačným identifikačním označením, jejichž otevření je spojeno s viditelným porušením. Každé předání důkazů musí být řádně dokumentováno tak, aby bylo možné zpětně dohledat, kdo s důkazem manipuloval a za jakých podmínek.

5.2 Znalecké zkoumání zajištěných stop

Většina stop zajištěných při domovní prohlídce sama o sobě nepředstavuje hotový důkaz, ale vyžaduje odborné posouzení. Po skončení prohlídky proto vyšetřovatel přibírá znalce z příslušných oborů nebo zadává odborné zkoumání specializovaným pracovištím. Těžiště vyšetřování se tímto okamžikem přesouvá z místa domovní prohlídky do laboratorních prostředí.⁵⁴

V závislosti na povaze zajištěných věcí se nejčastěji provádí genetická nebo biologická expertiza, digitální forenzní analýza nebo expertizy z oblasti balistiky a mechanoskopie. U biologických stop je zkoumán především DNA profil osoby. Moderní kriminalistika považuje expertní zkoumání za nezbytnou součást procesu dokazování, zejména v případech, kdy samotné vizuální ohledání neumožňuje jednoznačnou identifikaci pachatele. Výsledky domovní prohlídky přitom tvoří klíčový srovnávací materiál pro následnou expertizu.⁵⁵

5.3 Hodnocení zajištěných důkazů v soudním řízení

Závěrečnou fází důkazního procesu je hodnocení důkazů soudem. Český trestní řád vychází ze zásady volného hodnocení důkazů, která však nepředstavuje libovůli. Soud je povinen přihlížet k tomu, zda byly důkazy získány zákonným způsobem a v souladu s ústavně chráněnými právy dotčených osob.

Jak upozorňuje Repík, respektování práva na spravedlivý proces vylučuje použití důkazů získaných porušením základních práv, neboť stát nemůže těžit z vlastní nezákonnosti.⁵⁶ Ačkoliv český právní řád výslovně nepřebírá angloamerickou doktrínu

⁵³ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo procesní*. 7. vyd. Praha: Leges, 2024, s. 566.

⁵⁴ FENYK, Jaroslav a kol. *Trestní právo procesní*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 455.

⁵⁵ PORADA, Viktor a kol. *Kriminalistika: technické, forenzní a kybernetické aspekty*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, s. 215.

⁵⁶ REPÍK, Bohumil. *Evropská úmluva o lidských právech a trestní právo*. Praha: Orac, 2002, s. 189.

„ovoce z otráveného stromu“ (*fruit of the poisonous tree*) v její absolutní podobě, judikatura Ústavního soudu se k jejím základním principům v řadě rozhodnutí dlouhodobě přiklání. Tento přístup má výrazný preventivní charakter, jelikož OČTŘ zavazuje k důslednému dodržování zákonných postupů při provádění domovních prohlídek. Pokud dojde při domovní prohlídce k závažnému porušení zákona, například k jejímu provedení bez platného soudního příkazu, vyvstává otázka procesní použitelnosti takto získaných důkazů, k nimž soud nemusí při rozhodování o vině přihlížet.

Specifickou problematiku představují tzv. náhodné nálezy. Jde o situace, kdy jsou při domovní prohlídce prováděné za účelem zajištění konkrétních důkazů nalezeny i jiné věci svědčící o další trestné činnosti. Růžička potvrzuje, že takové důkazy jsou procesně použitelné, pokud OČTŘ při jejich zajištění nepřekročily meze soudního příkazu a neuzily institut domovní prohlídky k plošnému pátrání nad rámec původního účelu.⁵⁷

Z uvedených skutečností vyplývá, že zákonnost provedení domovní prohlídky, správné zajištění stop a jejich následné odborné zkoumání představují klíčové předpoklady pro procesní použitelnost důkazů v trestním řízení. Jak se tyto principy promítají do praktické činnosti OČTŘ při realizaci domovních prohlídek, ukazuje následující empirická část práce založená na rozhovorech s odborníky z praxe. Z provedeného teoretického rozboru vyplývá, že institut domovní prohlídky je v právních předpisech i odborné literatuře popsán poměrně podrobně a systematicky. Teoretické vymezení tohoto institutu však nemusí vždy plně postihnout všechny situace, které mohou nastat při jeho praktické realizaci v podmínkách trestního řízení.

Z pohledu autorky této práce je proto vedle důsledného dodržování zákonného rámce zásadní také schopnost OČTŘ reagovat na konkrétní okolnosti případu, správně dokumentovat průběh domovní prohlídky a zajistit nalezené důkazní prostředky způsobem, který ob stojí při následném soudním přezkumu.

Z tohoto důvodu je následující část práce věnována empirickému výzkumu, jehož cílem je prostřednictvím rozhovorů s odborníky z praxe zachytit jejich zkušenosti s realizací domovních prohlídek a poukázat na vybrané problémy, které mohou při jejich provádění vzniknout.

⁵⁷ RŮŽIČKA, Miroslav a kol. *Přípravné řízení*. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 287.

6 Výzkum

Rozhovory měly ověřit, zda se právní rámec domovní prohlídky, jak je vymezen zejména v trestním řádu a interpretován judikaturou Ústavního soudu, promítá do policejní praxe bez významnějších třecích ploch, anebo zda se při realizaci tohoto úkonu opakují situace, v nichž dochází k napětí mezi „normou“ a „realitou“. Výzkumu se zúčastnili čtyři respondenti – dva příslušníci Policie České republiky, jeden státní zástupce a jeden advokát.

Výzkum byl zároveň zaměřen na zjištění, jak jednotliví aktéři trestního řízení (police – dozor – obhajoba) hodnotí význam domovní prohlídky pro dokazování. Současně bylo sledováno, které faktory považují respondenti za nejproblematictější z hlediska zákonnosti a následné procesní použitelnosti zajištěných důkazů.

Zvolený kvalitativní přístup umožnil zachytit detaily, které se v kvantitativním šetření zpravidla ztrácejí. Jednalo se zejména o argumentační strategie při odůvodňování příkazu, práci s operativními poznatky, praktické zvládnutí neodkladnosti a neopakovatelnosti úkonu, organizační zabezpečení zásahu, ale i „tzv. měkké“ faktory, jako je stres v zásahové fázi nebo míra reálné kontroly úkonu nezúčastněnou osobou.

Přestože počet respondentů neumožňuje statistické zobecnění výsledků, jejich výpovědi vykazovaly určitou míru konzistence. V některých bodech se zároveň vytvořily zřetelné tematické shluky, které lze interpretovat jako typické problémové oblasti domovních prohlídek v praxi Policie České republiky. Celkem byly realizovány čtyři polostrukturované rozhovory.

6.1 Výzkumné otázky

Výzkum byl veden třemi výzkumnými otázkami, které navazují na cíle práce a na teoretické vymezení institutu domovní prohlídky.

Výzkumné otázky:

1. Jaký význam mají domovní prohlídky jako důkazní prostředek v trestním řízení?
2. Jaké legislativní a organizační limity v současné policejní praxi nejčastěji komplikují přípravu a realizaci domovní prohlídky?

3. V jakých aspektech se teoretická právní úprava domovní prohlídky může dostávat do rozporu s aplikační praxí a jak může tento rozpor ovlivnit procesní použitelnost zajištěných skutečností?

Otázky byly formulovány tak, aby umožnily jednak popsat „tzv. tvrdá procesní a organizační omezení“, jednak zachytit riziková místa, v nichž může – často nenápadně – vzniknout procesní vada s potenciálně zásadními důsledky pro použitelnost důkazů. S ohledem na zaměření práce na propojení trestněprávních a kriminalistických souvislostí bylo sledováno i to, zda respondenti považují za kritičtější fázi úkonu samotnou realizaci na místě, nebo již přípravnou fázi, tj. konstrukci návrhu na příkaz a práci s jeho odůvodněním.

6.2 Metodika

Praktická část byla koncipována jako kvalitativní výzkum zaměřený na expertní perspektivu. Zvolený postup odpovídá cíli práce, kterým nebylo kvantifikovat četnost jednotlivých jevů, ale porozumět jejich podstatě, příčinám a kontextu. Kvalitativní přístup je vhodný zejména v situacích, kdy je zkoumaný jev vázán na rozhodování, interpretaci a profesní zkušenost, a nelze jej redukovat na jednoduché měřitelné indikátory.⁵⁸

Východiskem praktické části byla teoretická část práce, v níž byl rozebrán právní rámec domovní prohlídky a základní kriminalistické postupy uplatňované při vyhledávání, zajištění a dokumentaci stop.

6.2.1 Metodika sběru dat

Sběr dat proběhl cestou kvalitativního dotazování. Základním zdrojem empirických dat byly polostrukturované rozhovory, v nichž byly tematické okruhy předem vymezeny, avšak pořadí otázek a jejich konkretizace se přizpůsobovaly profesní roli respondenta.

Tento postup umožnil zachovat jednotnou analytickou osu vycházející z výzkumných otázek a současně získat konkrétní příklady z praxe, které by při striktně strukturovaném rozhovoru pravděpodobně nezazněly.

⁵⁸ HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 4. vyd. Praha: Portál, 2016, s. 176.

6.2.2 Technika sběru dat

Pro sběr dat byla zvolena technika polostrukturovaného rozhovoru. Pro účely výzkumu byly připraveny dva scénáře rozhovorů: jeden pro příslušníky Policie České republiky a druhý pro právnické profese (státní zástupce a advokát).

Tematické okruhy rozhovorů se soustředily zejména na: význam domovní prohlídky v dokazování, obtíže při přípravě a schvalování příkazu k domovní prohlídce, organizační a personální limity zásahu, typické námitky obhajoby, dopady procesních vad na použitelnost důkazů.

Rozhovory byly vedeny osobně a následně převedeny do písemné podoby. Pro účely práce byli respondenti anonymizováni a označeni kódy P1, P2, SZ a A. Tento způsob označení byl zvolen z důvodu ochrany identity respondentů a současně umožňuje čtenáři sledovat, z jaké profesní perspektivy konkrétní závěr vychází.

6.2.3 Výzkumný soubor

Výzkumný soubor byl zvolen účelově jako expertní. Jeho složení odpovídá potřebě zachytit institut domovní prohlídky nejen jako policejní zásahový úkon, ale také jako procesní institut, který prochází kontrolou státního zástupce a může být následně zpochybňován obhajobou.

Do výzkumného souboru byli zařazeni čtyři respondenti:

P1 – vyšetřovatel Policie ČR s přibližně třicetiletou praxí, zodpovědný za přípravu a procesní stránku úkonu,⁵⁹

P2 – vyšetřovatel Policie ČR podílející se na organizačním vedení domovní prohlídky na místě a na dokumentaci úkonu,⁶⁰

SZ – státní zástupce vykonávající dozor nad zákonností přípravného řízení,⁶¹

A – advokát vystupující v roli obhájce nebo právního zástupce osoby, u níž byla domovní prohlídka provedena.⁶²

⁵⁹ P1. Osobní rozhovor. 2. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

⁶⁰ P2. Osobní rozhovor. 3. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

⁶¹ SZ. Osobní rozhovor. 26. 2. 2026. Neveřejný zdroj.

⁶² A. Osobní rozhovor. 4. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

V citacích rozhovorů je zachována forma neveřejného zdroje s uvedením data realizace rozhovoru.

6.2.4 Realizace týmu

Rozhovory byly realizovány v období od 26. února do 4. března 2026 formou osobních setkání. Délka jednotlivých rozhovorů se pohybovala přibližně kolem patnácti minut.

Všichni respondenti byli před zahájením rozhovoru seznámeni s účelem výzkumu, anonymizací jejich výpovědí a možnostmi rozhovor kdykoliv ukončit. Vzhledem k profesní citlivosti tématu bylo postupováno tak, aby nebyly požadovány konkrétní údaje umožňující identifikaci probíhajících trestních řízení, osob nebo konkrétních policejních útvarů.

6.2.5 Analýza dat

Získaná data byla analyzována tematickou analýzou. Nejprve byly přepisy rozhovorů pročteny a byly identifikovány významové jednotky vztahující se k jednotlivým výzkumným otázkám. Následně byly tyto jednotky seskupeny do tematických okruhů, které se opakovaly napříč jednotlivými rozhovory.

Mezi hlavní identifikované tematické oblasti patřily zejména: význam domovní prohlídky v dokazování, odůvodňování existence důvodného podezření, problematika neodkladnosti a neopakovatelnosti úkonu, konkretizace příkazu k domovní prohlídce, organizační limity realizace zásahu, zajišťování digitálních stop, role nezúčastněné osoby, dopad procesních vad na použitelnost důkazů.

Analýza byla zaměřena na srovnání perspektiv jednotlivých profesních rolí. V praxi se ukázalo jako podstatné zejména to, že určité problémy jsou vnímány odlišně podle toho, zda respondent odpovídá jako realizátor úkonu (policie), jako dozorový orgán (státní zástupce) nebo jako kontrolní a oponující článek trestního řízení (obhajoba).

6.2.6 Etika výzkumu

Všichni respondenti byli před zahájením rozhovoru seznámeni s tématem a cílem výzkumu. Dále byli ujištěni, že získané informace budou použity pouze pro účely této práce a bude zachována jejich anonymita. Výzkum proběhl v souladu se zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů.

Součástí výzkumu byl informovaný souhlas respondentů, který upravoval podmínky účasti, anonymity a zpracování osobních údajů.⁶³ Tento dokument je uveden v přílohách bakalářské práce. Přepisy rozhovorů jsou z důvodu transparentnosti výzkumu a možnosti kontroly interpretace uvedeny v přílohách bakalářské práce.⁶⁴

6.2.7 Limity výzkumu

Každé empirické šetření je spojeno s určitými omezeními, která mohou ovlivnit interpretaci jeho výsledků. V případě tohoto výzkumu vyplývají limity především z charakteru zvolené kvalitativní výzkumné strategie a z praktických možností realizace výzkumu v prostředí trestního řízení.

Kvalitativní přístup byl zvolen záměrně, protože umožňuje zachytit zkušenosti respondentů, jejich profesní pohled na problematiku domovních prohlídek a argumentaci, kterou při své práci používají. Výhodou tohoto přístupu je možnost detailněji porozumět tomu, jak jednotliví aktéři trestního řízení vnímají praktické fungování domovní prohlídky a jaké problémy v praxi považují za nejvýznamnější. Současně však kvalitativní výzkum neumožňuje statistické zobecnění výsledků. Zjištění této práce proto nelze interpretovat jako obecný obraz praxe Policie České republiky, ale spíše jako analytický pohled na určité typové situace, které se v praxi objevují a které respondenti znají ze své profesní zkušenosti.

Dalším důležitým faktorem je skutečnost, že výzkum byl realizován v prostředí trestního řízení, které je z povahy věci spojeno s ochranou citlivých informací. Respondenti proto nemohli vždy uvádět konkrétní příklady z probíhajících nebo nedávno ukončených kauz. Některé odpovědi tak zůstaly nutně obecnější, i když vycházely z praktické zkušenosti respondentů.

6.3 Výsledky výzkumu

Rozhovory s respondenty byly vyhodnoceny pomocí tematické analýzy. Jednotlivé odpovědi byly porovnány a následně rozděleny do tematických okruhů, které přímo odpovídají třem stanoveným výzkumným otázkám (VO 1, VO 2 a VO 3). V této části práce jsou výsledky prezentovány tak, aby bylo u každé výzkumné otázky možné

⁶³ Informovaný souhlas respondenta (viz příloha II).

⁶⁴ ČESKO. Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbíрка zákonů, Česká republika.

sledovat jak shodné názory respondentů, tak i rozdíly vyplývající z jejich odlišných profesních perspektiv.

Následující přehled představuje výsledný soubor identifikovaných kódů a nadřazených kategorií, které tvoří základ pro následné vyhodnocení jednotlivých výzkumných otázek:

Seznam kódů a kategorií (VO 1 – Jaký význam mají domovní prohlídky jako důkazní prostředek v trestním řízení?):

VÝZNAM DOMOVNÍ PROHLÍDKY

- prostředek k získání důkazů
- význam nálezu v konkrétním obydlí
- odlišnost významu podle typu trestné činnosti
- vyloučení osoby z podezření

Seznam kódů a kategorií (VO 2 – Jaké legislativní a organizační limity v současné policejní praxi nejčastěji komplikují přípravu a realizaci domovní prohlídky?):

LEGISLATIVNÍ A ORGANIZAČNÍ LIMITY

- prohlídka „téměř naslepo“ a role dozoru
- příliš obecně formulovaný příkaz
- formální chyby v identifikaci objektu
- digitální důkazy a cloudová úložiště
- nezúčastněná osoba jako kontrolní mechanismus

Seznam kódů a kategorií (VO 3 – V jakých aspektech se teoretická právní úprava domovní prohlídky může dostávat do rozporu s aplikační praxí a jak může tento rozpor ovlivnit procesní použitelnost zajištěných skutečností?):

PROCESNÍ POCHYBENÍ A JEJICH DOPADY

- nepřesné vymezení prostoru a nedostatky v dokumentaci
- nízká praktická funkčnost nezúčastněné osoby
- riziko překročení rámce příkazu u digitálních stop

6.3.1 Výsledky k VO 1: Význam domovní prohlídky jako důkazního prostředku

V prvním tematickém okruhu byla sledována otázka, jak respondenti hodnotí domovní prohlídku z hlediska dokazování v trestním řízení. Přestože jednotlivé odpovědi byly formulovány různými způsoby, v základním pohledu se respondenti shodovali v tom, že domovní prohlídka není důkazem sama o sobě. Jedná se o procesní úkon, jehož cílem je zajistit věci, stopy nebo informace, které se následně mohou stát důkazními prostředky.

6.3.3.1 Domovní prohlídka jako prostředek k získání důkazů

Státní zástupce ve svém vyjádření uvedl, že domovní prohlídka je především prostředkem k získání důkazů a důkazy jsou až věci a informace, které jsou při prohlídce nalezeny a zajištěny.⁶⁵ V praxi se někdy používá zjednodušené označení, kdy se o domovní prohlídce hovoří jako o důkazu. Přesnější je však rozlišovat mezi samotným procesním úkonem a důkazy, které jsou při něm zajištěny.

Podobně se vyjádřili i policejní respondenti. Vyšetřovatel P1 uvedl, že domovní prohlídka představuje důležitý úkon, při kterém je možné zajistit věci nebo stopy, které by jinak mohly být odstraněny nebo zničeny.⁶⁶ Respondent P2 doplnil, že domovní prohlídky mají v praxi často zásadní význam zejména v případech, kdy je zajištění věci na místě jediným způsobem, jak důkaz získat.⁶⁷

6.3.3.2 Význam nálezu v konkrétním obydlí

Státní zástupce také upozornil na význam skutečností, že důkaz je nalezen v konkrétním obydlí. Podle jeho vyjádření může zajištění věci v určitém prostoru vytvářet souvislosti mezi danou věcí a osobami, které byt užívají.⁶⁸

⁶⁵ SZ. Osobní rozhovor. 26. 2. 2026. Neveřejný zdroj.

⁶⁶ P1. Osobní rozhovor. 2. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

⁶⁷ P2. Osobní rozhovor. 3. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

⁶⁸ SZ. Osobní rozhovor. 26. 2. 2026. Neveřejný zdroj.

V praxi však může být tako souvislost také zpochybněna, například pokud k danému prostoru měly přístup i další osoby. Z tohoto důvodu je důležité, aby byla při dokumentaci domovní prohlídky přesně zaznamenána nejen existence nalezené věci, ale také okolnosti jejího nalezení, například její umístění nebo způsob ukrytí.

6.3.3.3 Odlišnost významu podle typu trestné činnosti

Z rozhovorů vyplynulo, že význam domovní prohlídky se může lišit podle druhů trestné činnosti. Státní zástupce uvedl, že například u drogové kriminality, nedovoleného ozbrojování nebo trestných činů souvisejících s dětskou pornografií bývají důkazy získané při domovní prohlídce často zásadní.⁶⁹

Policejní respondenti tento pohled potvrdili. P2 například uvedl, že význam domovní prohlídky se může lišit mezi různými druhy kriminality. U hospodářské kriminality může být důležité zejména zajištění dokumentace nebo digitálních dat, zatímco u drogové nebo násilné trestné činnosti jde často o zajištění konkrétních věcí nebo stop.⁷⁰

Advokát naopak zdůraznil, že domovní prohlídka by podle jeho názoru neměla být jediným rozhodujícím důkazem, ale spíše doplňujícím prostředkem, který potvrzuje nebo vyvrací další zjištěné skutečnosti.

6.3.3.4 Vyloučení osoby z podezření

Respondent P1 uvedl, že v praxi zažil i situaci, kdy domovní prohlídka vedla k vyloučení podezřelé osoby, protože nebyly nalezeny žádné věci ani stopy související s trestnou činností.⁷¹

Tento aspekt ukazuje, že domovní prohlídka nemusí vždy přinést pouze usvědčující důkazy. V některých případech může její výsledek přispět k objasnění situace tím, že určitou vyšetřovací verzi vyvrátí.

6.3.2 Výsledky k VO 2: Modelové situace a rizikové uzly praxe

Z výpovědi respondentů vyplývá, že problematické situace v praxi nevznikají pouze při samotném provádění domovní prohlídky, ale často již v její přípravné fázi nebo při interpretaci procesních pravidel v konkrétních situacích. Respondenti opakovaně

⁶⁹ SZ. Osobní rozhovor. 26. 2. 2026. Neveřejný zdroj.

⁷⁰ P2. Osobní rozhovor. 3. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

⁷¹ P1. Osobní rozhovor. 2. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

poukazovali na několik typových momentů, které mohou představovat riziko z hlediska zákonnosti úkonu nebo z hlediska následné použitelnosti zajištěných důkazů.

Následující modelové situace nepředstavují popis konkrétních případů, ale shrnují zkušenosti respondentů a současně navazují na právní požadavky vyplývající z trestního řádu a z judikatury, které zdůrazňují nutnost konkrétního odůvodnění příkazu a přiměřenosti zásahu do nedotknutelnosti obydlí.⁷²

6.3.3.1 Prohlídka „téměř naslepo“ a role dozoru

Státní zástupce v rozhovoru uvedl, že v praxi může nastat situace, kdy policejní orgán při nedostatku jiných důkazů navrhne provedení domovní prohlídky s nadějí, že se při jejím provedení podaří zajistit důkazní materiál. Tento postup označil jako situaci, kdy je domovní prohlídka navrhována „téměř naslepo“.⁷³

Z hlediska vyšetřování je taková situace do určité míry pochopitelná, protože domovní prohlídka může přinést důležité důkazy. Z hlediska ústavních limitů je však nutné, aby zásah do domovní svobody byl vždy opřen o konkrétní skutečnosti, a nikoliv pouze o obecný předpoklad, že by se důkazy mohly nacházet v určitém prostoru.⁷⁴

V takových situacích má významnou roli dozor státního zástupce. Ten může policejní orgán upozornit na nedostatky návrhu a zabránit tomu, aby byl proveden zásah, který by nebyl dostatečně odůvodněn. Podle státního zástupce by totiž v případě nezákonného zásahu mohlo dojít k procesní nepoužitelnosti zajištěných důkazů.⁸¹

Advokát v této souvislosti upozornil na situace, kdy podle jeho zkušenosti dochází k jednostrannému zaměření vyšetřování na potvrzení určité verze případu. Připomněl, že orgány činné v trestním řízení mají povinnost zjišťovat skutečnosti svědčící jak v neprospěch, tak i ve prospěch podezřelé osoby.⁸²

6.3.3.2 Příliš obecně formulovaný příkaz

Dalším problémem, který byl respondenty zmíněn, je příliš obecné vymezení věcí, které mají být při domovní prohlídce hledány nebo zajištěny. Státní zástupce uvedl, že

⁷² ČESKO. Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod.

⁷³ SZ. Osobní rozhovor. 26. 2. 2026. Neveřejný zdroj.

⁷⁴ A. Osobní rozhovor. 4. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

obhajoba v některých případech namítá právě tuto vadu, protože příliš obecné vymezení může vést k nepřezkoumatelnosti příkazu.⁷⁵

Advokát tuto zkušenost potvrdil a uvedl, že se ve své praxi setkal s případy, kdy nebyl dostatečně konkrétně odůvodněn důvod provedení domovní prohlídky nebo kdy nebyl přesně vymezen předmět hledání.⁷⁶

Z praktického hlediska je tento problém spojen s tím, že v počátečních fázích prověřování nemusí být k dispozici dostatek informací. Policejní respondenti uvedli, že návrh na domovní prohlídku je někdy připravován v situaci, kdy důkazní základ není ještě dostatečně rozvinutý.⁷⁷

Pokud je však příkaz formulován příliš obecně, může to v následném řízení vyvolat pochybnosti o přiměřenosti zásahu. Z procesního hlediska je proto vhodné usilovat o co největší konkretizaci předmětu prohlídky nebo alespoň jasné odůvodnění vazby mezi prohledávaným prostorem a vyšetřovanou trestnou činností.

6.3.3.3 Formální chyby v identifikaci objektu

Policejní respondent P2 upozornil na situaci, která se může zdát jako administrativní drobnost, avšak v praxi může mít významné procesní důsledky. Jedná se například o písařské chyby v údajích o osobách nebo o nemovitostech.⁷⁸

Advokát doplnil, že v některých případech se setkal také s nepřesnou identifikací objektu, ve kterém měla být domovní prohlídka provedena.⁷⁹ V případě domovní prohlídky je přitom přesné určení prostoru zásadní, protože zásah do obydlí představuje citelný zásah do soukromé sféry jednotlivce.

Podle vyjádření policejního respondenta P1 může také nastat situace, kdy vydaný příkaz neodpovídá zcela realitě na místě.⁸⁰ Takový problém může nastat například v bytových domech, kde se vedle bytu řeší také sklepní kóje, společné prostory nebo jiné části objektu.

⁷⁵ SZ. Osobní rozhovor. 26. 2. 2026. Neveřejný zdroj.

⁷⁶ A. Osobní rozhovor. 4. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

⁷⁷ P1. Osobní rozhovor. 2. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

⁷⁸ P2. Osobní rozhovor. 3. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

⁷⁹ A. Osobní rozhovor. 4. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

⁸⁰ P1. Osobní rozhovor. 2. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

V těchto situacích je důležité postupovat obezřetně a případné nesrovnalosti řádně zaznamenat do procesní dokumentace. Přesná dokumentace průběhu úkonu může později pomoci objasnit, zda byl postup v souladu s vydaným příkazem.

6.3.3.4 Digitální důkazy a cloudová úložiště

Současná praxe domovních prohlídek je stále častěji spojena se zajišťováním digitálních důkazů. Policejní respondent P1 uvedl, že v praxi může vzniknout problém zejména u cloudových úložišť, protože není vždy zcela jasné, zda příkaz k domovní prohlídce opravňuje také k zajištění dat uložených mimo samotné zařízení.⁸¹

Typickou situací může být případ, kdy je při domovní prohlídce zajištěn mobilní telefon nebo počítač, avšak relevantní data nejsou uložena přímo v zařízení, ale na vzdáleném serveru. Z kriminalistického hlediska může být snaha zajistit tato data okamžitě, protože přístup k nim může být později změněn nebo zablokován.

Z procesního hlediska však může vzniknout otázka, zda takový postup nepřekračuje rámeček příkazu k domovní prohlídce. Pokud by k takovému překročení došlo, mohla by obhajoba namítat nezákonnost získaných důkazů.⁸²

6.3.3.5 Nezúčastněná osoba jako kontrolní mechanismus

Poslední modelová situace se týká přítomnosti nezúčastněné osoby při domovní prohlídce. Státní zástupce tento institut označil za důležitý kontrolní prvek, který má chránit práva osoby, u níž je prohlídka prováděna, a současně také policii.⁸³

Policejní respondent P2 však upozornil na praktický problém, že nezúčastněná osoba může v průběhu úkonu kdykoliv odejít.⁸⁴ V takovém případě se její kontrolní funkce oslabuje.

Advokát tento institut hodnotil jako důležitý mechanismus ochrany práv jednotlivce, zároveň však zmínil i případné změny v praxi, například zapojení osob s určitou institucionální autoritou – kupříkladu osoby z řad zástupců obce.⁸⁵

⁸¹ Tamtéž.

⁸² Tamtéž.

⁸³ SZ. Osobní rozhovor. 26. 2. 2026. Neveřejný zdroj.

⁸⁴ P2. Osobní rozhovor. 3. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

⁸⁵ A. Osobní rozhovor. 4. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

Z rozhovorů tedy vyplývá, že institut nezúčastněné osoby má v praxi stále význam, jeho skutečná funkčnost však může být ovlivněna konkrétními okolnostmi zásahu.

6.3.3 Výsledky k VO 3: Procesní jistota v praxi domovních prohlídek

Na rozdíl od předchozí výzkumné otázky, která se zaměřovala na limity přípravy a realizace domovní prohlídky, se tato část soustředí na procesní důsledky těchto pochybení, zejména z hlediska použitelnosti zajištěných důkazů.

V návaznosti na výpovědi respondentů se ukazuje, že procesní použitelnost výsledků domovní prohlídky stojí především na dvou základních pilířích: na kvalitě přípravy úkonu, zejména na odůvodnění návrhu a příkazu, a na kvalitě samotného provedení a dokumentace. Policejní respondent P1 výslovně uvádí, že pro obstání úkonu při následném přezkumu je klíčový „velmi přesný a detailní protokol“.⁸⁶

Státní zástupce připouští, že drobné nedostatky lze zpravidla dodatečně zhojit, avšak současně upozorňuje, že obhajoba bude procesní správnost úkonu hodnotit přísněji a v případě zásadních vad může namítat nepoužitelnost důkazu.⁸⁷

Z kriminalistického i procesního hlediska je proto vhodné chápat dokumentaci domovní prohlídky jako jeden z klíčových nástrojů prevence budoucích sporů o průběh úkonu. Přesná dokumentace současně posiluje důkazní hodnotu zajištěných věcí. Pokud totiž není jasně zaznamenáno, za jakých okolností byly věci nalezeny a zajištěny, může být jejich následná interpretace obtížnější a obhajoba může snáze namítat nedostatečnou vazbu mezi zajištěnou věcí a konkrétní osobou.

Z tohoto důvodu se jeví jako vhodné, aby dokumentace domovní prohlídky vždy obsahovala alespoň základní informace o průběhu úkonu. Patří sem zejména časové údaje o zahájení a ukončení úkonu, identifikace přítomných osob a jejich procesního postavení, poučení dotčených osob, výzvy k vydání věci a reakce dotčené osoby, popis prostoru a způsobu prohledávání, přesná lokalizace nalezených věcí a stop, a dále způsob jejich zajištění, balení a označení.

⁸⁶ P1. Osobní rozhovor. 2. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

⁸⁷ SZ. Osobní rozhovor. 26. 2. 2026. Neveřejný zdroj.

Nejde přitom pouze o formální požadavek. Smyslem takové dokumentace je vytvořit souvislý záznam o průběhu úkonu, který umožní jeho rekonstrukci i v situaci, kdy již zasahující policisté nejsou přímo přítomni u dalšího dokazování.

6.3.3.1 Nepřesné vymezení prostoru a nedostatky v dokumentaci

Z rozhovorů vyplývá, že některé problematické okruhy nejsou pouze otázkou individuální kvality práce konkrétního policejního orgánu, ale souvisejí také s potřebou metodického sjednocení praxe. Policejní respondent P1 například upozorňuje na rozdílný přístup jednotlivých soudců k posuzování konkrétnosti návrhu a naléhavosti úkonu.⁸⁸

Při zachování nezávislosti soudů může tato skutečnost v praxi vést k tomu, že policejní orgán obtížně předvídá, jaký standard odůvodnění bude v konkrétním případě považován za dostačující. To může zvyšovat míru nejistoty již ve fázi přípravy návrhu na vydání příkazu.

V této souvislosti se jako přínosné jeví využívání interních kontrolních mechanismů při přípravě návrhů na domovní prohlídku. Nemusí se jednat o mechanické používání šablon, ale spíše o kontrolní seznam bodů, které by měl návrh vždy obsahovat.

Státní zástupce uvádí, že mezi typické nedostatky namítané obhajobou patří zejména příliš obecné vymezení hledaných věcí, nedostatečné odůvodnění neodkladnosti, slabá vazba mezi osobou a prohledávaným prostorem nebo nedostatečné zohlednění zásady subsidiarity a přiměřenosti.⁸⁹

Advokát doplňuje, že v praxi se objevují také nedostatky spočívající v nedostatečném odůvodnění zájmu na provedení domovní prohlídky, nepřesné identifikaci objektu nebo nedodržení některých procesních podmínek stanovených trestním řádem.⁹⁰

Tyto oblasti se proto jeví jako minimální okruh bodů, které by měly být při přípravě návrhu na domovní prohlídku rutinně kontrolovány.

6.3.3.2 Nízká praktická funkčnost nezúčastněné osoby

Institut nezúčastněné osoby je respondenty vnímán rozdílně, což naznačuje, že jeho praktická funkčnost může být v jednotlivých situacích odlišná. Státní zástupce jej

⁸⁸ P1. Osobní rozhovor. 2. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

⁸⁹ SZ. Osobní rozhovor. 26. 2. 2026. Neveřejný zdroj.

⁹⁰ A. Osobní rozhovor. 4. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

označuje za důležitý kontrolní mechanismus, který má chránit práva osoby, u níž je domovní prohlídka prováděna, a současně přispívá k transparentnosti postupu policie.⁹¹

Policejní respondent P2 však upozorňuje na praktický problém, že nezúčastněná osoba může v průběhu úkonu kdykoliv odejít, což může její kontrolní funkci oslabit.⁹²

Advokát hodnotí institut nezúčastněné osoby jako významný prvek ochrany práv jednotlivce, současně však naznačuje možnost širší odborné diskuse o tom, zda by nebylo vhodné zapojovat osoby s určitou institucionální autoritou, například zástupce obce.⁹³

Z praktického hlediska se proto jako vhodné doporučení jeví především to, aby nezúčastněná osoba nebyla přibírána pouze formálně, ale aby jí byl vytvořen prostor pro skutečné sledování průběhu úkonu. Součástí dokumentace by rovněž mělo být zaznamenání toho, zda a po jakou dobu byla nezúčastněná osoba přítomna, případně z jakého důvodu úkon opustila.

6.3.3.3 Riziko překročení rámce příkazu u digitálních stop

Z výpovědi policejního respondenta P1 vyplývá, že jedním z výrazných moderních problémů domovních prohlídek je práce s digitálními důkazy, zejména s daty uloženými v cloudových úložištích. P1 upozorňuje, že v praxi může být sporné, zda příkaz k domovní prohlídce opravňuje také k zajištění dat, která nejsou fyzicky uložena na zařízení nalezeném v obydlí.⁹⁴

6.4 Souhrn empirických zjištění

Kapitola 6 představovala empirickou část práce a sloužila jako klíčové propojení mezi teoretickým vymezením institutu domovní prohlídky a jeho praktickou aplikací v trestním řízení. Prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů bylo možné zachytit zkušenosti odborníků, kteří se s domovní prohlídkou setkávají v různých profesních rolích – v rovině policejní praxe, dozoru státního zástupce i obhajoby. Tento víceperspektivní přístup umožnil identifikovat opakující se problémové situace a současně poukázat na odlišnosti v jejich vnímání. Policie je přirozeně orientována na efektivní zajištění důkazních prostředků a rychlost zásahu, státní zástupce zdůrazňuje především zákonnost a

⁹¹ SZ. Osobní rozhovor. 26. 2. 2026. Neveřejný zdroj.

⁹² P2. Osobní rozhovor. 3. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

⁹³ A. Osobní rozhovor. 4. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

⁹⁴ P1. Osobní rozhovor. 2. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

přezkoumatelnost postupu a obhajoba upozorňuje zejména na ochranu základních práv osob, u nichž je domovní prohlídka prováděna.^{95 96 97 98}

Pro zvýšení přehlednosti a systematizace dat získaných z rozhovorů je níže uveden souhrn identifikovaných kategorií a kódů vztahujících se k jednotlivým výzkumným otázkám:

VO 1: Význam domovní prohlídky jako důkazního prostředku

Kategorie: Význam domovní prohlídky

Kódy: prostředek k získání důkazů; nikoli důkaz samotný; klíčový moment vyšetřování; přímé zajištění věcí; možnost vyloučení osoby z podezření

VO 2: Legislativní a organizační limity praxe

Kategorie: Limity přípravné fáze

Kódy: náročnost formulace návrhu; nedostatečné odůvodnění; časový tlak při realizaci; napětí mezi momentem překvapení a pečlivou přípravou

VO 3: Rozpor teorie s praxí a použitelnost důkazů

Kategorie: Procesní pochybení a jejich dopady

Kódy: nepřesné vymezení prostoru; nedostatky v dokumentaci; zpochybnění zákonnosti obhajobou; procesní nepoužitelnost důkazů

Z hlediska výzkumné otázky č. 1 se potvrdilo, že význam domovní prohlídky pro dokazování je respondenty obecně hodnocen jako vysoký, zejména u trestné činnosti, u níž lze očekávat nález věcí nebo digitálních nosičů přímo souvisejících s vyšetřovaným skutkem.^{99 100 101} Současně však respondenti zdůrazňovali, že domovní prohlídka sama o sobě nepředstavuje důkazní prostředek, ale procesní úkon směřující k jejich zajištění. Důkazní hodnota je následně odvozena především od způsobu jejich zajištění, dokumentace

⁹⁵ SZ. Osobní rozhovor. 26. 2. 2026. Neveřejný zdroj.

⁹⁶ P1. Osobní rozhovor. 2. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

⁹⁷ P2. Osobní rozhovor. 3. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

⁹⁸ A. Osobní rozhovor. 4. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

⁹⁹ SZ. Osobní rozhovor. 26. 2. 2026. Neveřejný zdroj.

¹⁰⁰ P1. Osobní rozhovor. 2. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

¹⁰¹ P2. Osobní rozhovor. 3. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

a hodnocení v rámci celého dokazování.^{102 103} Domovní prohlídka tak plní nejen funkci důkazní, ale i verifikační, neboť její výsledek může potvrdit či naopak vyvrátit dosavadní podezření.

Ve vztahu k výzkumné otázce č. 2 bylo zjištěno, že hlavní limity domovní prohlídky se koncentrují především do její přípravné fáze. Respondenti poukazovali zejména na kvalitu odůvodnění návrhu na vydání příkazu, práci s pojmem důvodného podezření a otázku neodkladnosti či neopakovatelnosti úkonu.^{104 105 106} V praxi zde dochází ke střetu mezi požadavkem rychlosti zásahu a nutností dostatečně konkrétního a přezkoumatelného odůvodnění. Policejní orgány přitom často disponují operativními poznatky, které je obtížné převést do formálně přesvědčivé podoby odpovídající požadavkům soudu. V rámci této výzkumné otázky se jako významná ukázala také problematika digitálních důkazů. Zejména u dat uložených v cloudových úložištích nemusí být vždy jednoznačné, zda jejich zajištění spadá do rámce příkazu k domovní prohlídce.¹⁰⁷ Tento aspekt představuje aktuální výzvu aplikační praxe, neboť význam digitálních stop v trestním řízení nadále roste.

K výzkumné otázce č. 3 respondenti uvedli, že největší riziko vzniku procesních vad nevzniká při samotném provedení domovní prohlídky, ale již v její přípravné fázi. Klíčovou roli zde hraje zejména kvalita návrhu na vydání příkazu a způsob konkretizace skutečností odůvodňujících zásah do nedotknutelnosti obydlí. Nedostatečně odůvodněný návrh nebo příliš obecně formulovaný příkaz mohou vést ke zpochybnění zákonnosti zásahu a následně i použitelnosti zajištěných důkazů.^{108 109} Mezi další zmiňovaná pochybení patří nedostatky v dokumentaci či nejasnosti spojené s průběhem úkonu.

Empirická část práce tak ukázala, že domovní prohlídka je v praxi orgánů činných v trestním řízení vnímána jako významný, avšak současně citlivý procesní institut. Její úspěšné provedení závisí nejen na kriminalistických postupech při vyhledávání a zajišťování stop, ale také na kvalitě procesní přípravy a dokumentace úkonu.^{110 111}

¹⁰² SZ. Osobní rozhovor. 26. 2. 2026. Neveřejný zdroj.

¹⁰³ A. Osobní rozhovor. 4. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

¹⁰⁴ SZ. Osobní rozhovor. 26. 2. 2026. Neveřejný zdroj.

¹⁰⁵ P1. Osobní rozhovor. 2. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

¹⁰⁶ P2. Osobní rozhovor. 3. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

¹⁰⁷ P1. Osobní rozhovor. 2. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

¹⁰⁸ A. Osobní rozhovor. 4. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

¹⁰⁹ SZ. Osobní rozhovor. 26. 2. 2026. Neveřejný zdroj.

¹¹⁰ P1. Osobní rozhovor. 2. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

¹¹¹ P2. Osobní rozhovor. 3. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

Na uvedené empirické poznatky navazuje následující kapitola, která se zaměřuje na jejich širší interpretaci a konfrontaci s teoretickými východisky práce.

7 Diskuse

Diskusní kapitola navazuje na výsledky empirického šetření uvedené v předchozí kapitole a usiluje o jejich interpretaci ve vztahu k teoretickým poznatkům trestního práva procesního a kriminalistiky. Zatímco kapitola 6 byla zaměřena především na prezentaci zjištěných výsledků, smyslem diskuse je tyto poznatky analyzovat a zasadit je do širších souvislostí právní úpravy domovních prohlídek a jejich praktického uplatňování v činnosti OČTŘ.

Domovní prohlídka představuje v systému trestního řízení jeden z nejvýznamnějších procesních úkonů. Současně však jde o úkon, který je spojen s výrazným zásahem do základních práv jednotlivce, zejména do práva na nedotknutelnost obydlí. Právní úprava proto stanoví poměrně přísné podmínky, za nichž lze tento zásah provést, a jeho realizace podléhá soudní kontrole. V aplikační praxi se tak často střetávají dva základní požadavky: na jedné straně potřeba efektivního objasňování trestné činnosti a zajištění důkazů, na straně druhé ochrana základních práv jednotlivce.

Výsledky provedeného výzkumu ukazují, že právě toto napětí mezi efektivitou trestního řízení a ochranou práv jednotlivce je jedním z klíčových faktorů, které ovlivňují praktické provádění domovních prohlídek. Z odpovědí respondentů zároveň vyplynulo, že jednotliví aktéři trestního řízení mohou některé aspekty domovní prohlídky vnímat odlišně v závislosti na své procesní roli.

Zatímco policie zdůrazňuje především význam domovní prohlídky jako kriminalistického nástroje pro zajišťování důkazů, státní zástupce se zaměřuje zejména na procesní zákonnost úkonu a jeho přezkoumatelnost. Advokát naopak upozorňuje především na možné procesní nedostatky, které mohou vést ke zpochybnění použitelnosti zajištěných důkazů. Tyto rozdílné perspektivy však nepředstavují rozpor v pravém slova smyslu, ale spíše přirozený projev procesní rovnováhy mezi jednotlivými subjekty trestního řízení.^{112 113 114 115}

Diskuse se proto zaměřuje na tři základní okruhy, které se v rozhovorech objevovaly nejčastěji a které zároveň odpovídají stanoveným výzkumným otázkám.

¹¹² SZ. Osobní rozhovor. 26. 2. 2026. Neveřejný zdroj.

¹¹³ P1. Osobní rozhovor. 2. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

¹¹⁴ P2. Osobní rozhovor. 3. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

¹¹⁵ A. Osobní rozhovor. 4. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

Nejprve je analyzován význam domovní prohlídky v procesu dokazování, následně jsou diskutovány legislativní a organizační limity její přípravy a realizace a konečně jsou rozebrány situace, v nichž může docházet k rozporu mezi právní úpravou a aplikační praxí.

7.1 Diskuse k VO 1: Význam domovní prohlídky v systému dokazování

V rámci diskuse k výzkumné otázce č. 1, zaměřené na význam domovní prohlídky jako důkazního prostředku v trestním řízení, je nejprve nutné vymezit její procesní postavení. Z hlediska trestního práva procesního je domovní prohlídka chápána primárně jako úkon směřující k vyhledání a zajištění věcí nebo stop důležitých pro trestní řízení. Sama o sobě tedy nepředstavuje důkazní prostředek, ale prostředek k jejich získání. Tento závěr jednoznačně potvrdily i výsledky provedeného výzkumu.

Státní zástupce v rámci rozhovoru výslovně uvedl, že domovní prohlídka je „prostředkem k získání důkazů“¹¹⁶, přičemž důkazní povahu mají až konkrétní věci a informace, které jsou při jejím provedení zajištěny. Tento pohled odpovídá teoretickému vymezení institutu domovní prohlídky v trestním řízení a potvrzuje důsledné rozlišování mezi procesním úkonem a samotným důkazem.

Současně však výzkum ukázal, že z praktického hlediska je význam domovní prohlídky v dokazování vnímán jako zásadní. Policejní respondenti shodně zdůrazňovali, že se jedná o úkon, při němž lze zajistit důkazy, které by jinak mohly být odstraněny, zničeny nebo skryty.^{117 118} V některých případech tak domovní prohlídka představuje klíčový moment vyšetřování, který zásadně ovlivňuje jeho další průběh. Tento závěr je v souladu i s vyjádřením státního zástupce, který poukázal na to, že význam takto zajištěných důkazů závisí na povaze konkrétní trestné činnosti.¹¹⁹

Naopak z pohledu obhajoby byl význam domovní prohlídky relativizován. Advokát zdůraznil, že důkazy zajištěné při domovní prohlídce by neměly být vnímány jako jediný rozhodující podklad pro rozhodnutí ve věci, ale jako součást širšího důkazního

¹¹⁶ SZ. Osobní rozhovor. 26. 2. 2026. Neveřejný zdroj.

¹¹⁷ P1. Osobní rozhovor. 2. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

¹¹⁸ P2. Osobní rozhovor. 3. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

¹¹⁹ SZ. Osobní rozhovor. 26. 2. 2026. Neveřejný zdroj.

řetězce.¹²⁰ Tento přístup reflektuje zásadu volného hodnocení důkazů a poukazuje na nutnost jejich posuzování v kontextu všech provedených důkazů.

Na základě uvedených zjištění lze odpovědět na výzkumnou otázku č. 1 tak, že význam domovní prohlídky v systému dokazování spočívá především v její funkci jako prostředku k zajištění důkazů, které mohou zásadním způsobem ovlivnit průběh trestního řízení. Přestože sama o sobě nepředstavuje důkazní prostředek, její realizace v aplikační praxi často určuje další směr vyšetřování a vytváří podmínky pro získání klíčových důkazů.^{121 122 123}

Současně bylo zjištěno, že význam domovní prohlídky není vnímán jednotně, ale liší se v závislosti na profesní roli jednotlivých aktérů trestního řízení. Zatímco policejní orgány zdůrazňují její operativní a praktický význam při zajišťování důkazů, státní zástupce ji chápe primárně jako procesní nástroj k jejich získání a obhajoba upozorňuje na nutnost jejího zasazení do širšího kontextu dokazování.^{124 125 126 127}

7.2 Diskuse k VO 2: Limity přípravy domovní prohlídky a problematika důvodného podezření

V rámci diskuse k výzkumné otázce č. 2 (zaměřené na legislativní a organizační limity v současné policejní praxi, které komplikují přípravu a realizaci domovní prohlídky) se jako jedno z nejvýraznějších témat opakovaně objevovala problematika přípravné fáze. Zejména se jednalo o otázku formulace návrhu na vydání příkazu k domovní prohlídce. Respondenti se shodovali na tom, že právě tato fáze je z hlediska praxe jednou z nejnáročnějších částí celého procesu.

Právní úprava domovní prohlídky vychází z předpokladu, že zásah do nedotknutelnosti obydlí je možný pouze v případě existence konkrétních skutečností odůvodňujících závěr, že se v daném prostoru nachází věci důležité pro trestní řízení. Tato podmínka představuje zásadní garanci ochrany základních práv jednotlivce a zároveň je jedním z nejdůležitějších prvků soudní kontroly tohoto úkonu.

¹²⁰ A. Osobní rozhovor. 4. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

¹²¹ SZ. Osobní rozhovor. 26. 2. 2026. Neveřejný zdroj.

¹²² P1. Osobní rozhovor. 2. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

¹²³ P2. Osobní rozhovor. 3. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

¹²⁴ SZ. Osobní rozhovor. 26. 2. 2026. Neveřejný zdroj.

¹²⁵ P1. Osobní rozhovor. 2. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

¹²⁶ P2. Osobní rozhovor. 3. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

¹²⁷ A. Osobní rozhovor. 4. 3. 2026. Neveřejný zdroj.

V policejní praxi však může vznikat situace, kdy OČTŘ disponují především operativními poznatky, které mohou být z kriminalistického hlediska přesvědčivé, ale jejich převedení do podoby konkrétních skutečností může být obtížné. Respondenti z policejní praxe upozorňovali na to, že některé informace pocházejí například z operativně pátrací činnosti, z výpovědí informátorů nebo z dlouhodobého sledování podezřelých osob. Tyto poznatky mohou vytvářet poměrně jasnou představu o tom, kde se určité důkazy nacházejí, avšak jejich přesná formulace v návrhu na vydání příkazu k domovní prohlídce může být problematická.

Tento problém lze chápat jako určitý rozdíl mezi operativní a procesní rovinou trestního řízení. Zatímco operativní činnost policie je často založena na kombinaci informací z různých zdrojů a na zkušenosti policistů, procesní rozhodování vyžaduje jasné a konkrétní odůvodnění zásahu do základních práv. V praxi tak může docházet k situacím, kdy policejní orgán disponuje silným podezřením, avšak jeho formulace v návrhu na vydání příkazu nemusí být dostatečně přesvědčivá pro soud.

Významnou roli v této fázi sehraává státní zástupce, který vykonává dozor nad zákonností přípravného řízení. Z rozhovorů vyplynulo, že státní zástupce může v některých případech návrh na domovní prohlídku vrátit k doplnění nebo požadovat jeho přesnější formulaci. Tento postup může být z pohledu policejní praxe někdy vnímán jako určitá komplikace, avšak z hlediska ochrany základních práv představuje důležitý kontrolní mechanismus.

Výzkum tak ukázal, že klíčovým faktorem úspěšné realizace domovní prohlídky není pouze její samotné provedení, ale především kvalita její přípravy. Pokud je návrh na vydání příkazu formulován příliš obecně nebo neobsahuje dostatečně konkrétní skutečnosti, může to vést nejen k nevydání příkazu, ale také k pozdějšímu zpochybnění zákonnosti úkonu.

7.3 Diskuse k VO 3: Procesní vady a jejich dopad na použitelnost důkazů

Významným tématem diskuse byla také otázka procesních vad při provádění domovních prohlídek a jejich dopadu na použitelnost zajištěných důkazů. Respondenti se shodovali na tom, že vzhledem k závažnosti zásahu do základních práv je nutné při realizaci tohoto úkonu postupovat velmi pečlivě a důsledně dodržovat zákonné podmínky.

Z rozhovorů vyplynulo, že v praxi se mohou objevit různé typy procesních nedostatků, které mohou mít různou závažnost. Některé z nich mohou mít pouze formální charakter, například drobné nepřesnosti v protokolu nebo administrativní chyby. V jiných případech však může jít o závažnější pochybení, například nedostatečné odůvodnění příkazu nebo překročení jeho rozsahu.

Rozdílné pohledy na tuto problematiku se projevovaly zejména mezi OČTŘ a obhajobou. Zatímco státní zástupce zdůrazňoval, že některé drobné nedostatky nemusí nutně vést k nepoužitelnosti důkazů, advokát upozorňoval na to, že právě domovní prohlídka je z hlediska ochrany základních práv velmi citlivým úkonem, a proto je třeba posuzovat případná pochybení velmi přísně.

Tato odlišnost v přístupu je do určité míry přirozená, neboť jednotliví aktéři trestního řízení zastávají odlišné procesní role. Orgány činné v trestním řízení se snaží zajistit efektivní objasnění trestné činnosti, zatímco obhajoba upozorňuje na nutnost důsledného respektování práv jednotlivce.

Výzkum zároveň ukázal, že policie si je významu procesní správnosti domovní prohlídky dobře vědoma. Respondenti z policejní praxe zdůrazňovali, že případné procesní pochybení může vést ke zpochybnění celé důkazní situace, a proto je důležité věnovat velkou pozornost jak přípravě úkonu, tak jeho dokumentaci.

Ve vztahu k výzkumné otázce č. 3 (zaměřené na rozpor mezi právní úpravou a aplikační praxí) je dalším významným tématem, které se v rozhovorech objevovalo, problematika digitálních důkazů a jejich zajišťování při domovních prohlídkách. Vývoj informačních technologií totiž zásadním způsobem mění charakter důkazních prostředků, které mohou být při tomto úkonu zajišťovány.

Tradiční pojetí domovní prohlídky vychází z předpokladu, že důkazní prostředky se nacházejí v konkrétním fyzickém prostoru, který je možné prohledat a z něhož je možné zajistit určité věci. V současné době však značná část informací existuje v digitální podobě a může být uložena mimo fyzický prostor obydlí.

Respondenti z policejní praxe upozorňovali zejména na problematiku cloudových úložišť. V praxi se totiž běžně setkávají se situacemi, kdy jsou při domovní prohlídce zajištěny počítače, mobilní telefony nebo jiné elektronické nosiče dat, avšak samotná data mohou být fyzicky uložena na serverech mimo území České republiky. Přestože jsou tato

data z daného zařízení běžně přístupná, jejich právní status z hlediska domovní prohlídky nemusí být vždy zcela jednoznačný.

Tato skutečnost může vyvolávat otázky, zda příkaz k domovní prohlídce opravňuje policejní orgán také k přístupu k datům uloženým mimo fyzický prostor obydlí. Pokud by policejní orgán taková data zajistil bez dostatečného právního titulu, mohlo by to vést k námitce nepřipustného rozšíření domovní prohlídky a následně i ke zpochybnění procesní použitelnosti těchto důkazů.

Digitalizace kriminality tak přináší nové výzvy nejen pro kriminalistickou praxi, ale také pro právní úpravu trestního řízení. Výzkum ukázal, že respondenti si této problematiky jsou vědomi a vnímají ji jako jednu z oblastí, která může v budoucnu vyžadovat metodické nebo legislativní upřesnění.

Dalším diskutovaným tématem byl institut nezúčastněné osoby. Z právního hlediska představuje nezúčastněná osoba významný prvek kontroly zákonnosti domovní prohlídky, který má zajistit transparentnost tohoto úkonu. V praxi však respondenti upozorňovali na určité problémy spojené s jeho realizací. Například se může stát, že nezúčastněná osoba není schopna po celou dobu úkonu sledovat jeho průběh nebo že z místa zásahu odejde ještě před jeho dokončením. V některých případech také nemusí mít dostatečné povědomí o průběhu trestního řízení a nemusí být schopna posoudit, zda postup policie odpovídá zákonným požadavkům.

Přesto však většina respondentů připouštěla, že přítomnost nezúčastněné osoby má z hlediska ochrany práv jednotlivce svůj význam, neboť představuje určitý symbolický i praktický prvek kontroly výkonu veřejné moci.

7.4 Shrnutí diskuse

Závěry této práce potvrzují, že ačkoliv domovní prohlídka zůstává klíčovým nástrojem dokazování, její aplikační praxe naráží na významné procesní a organizační limity. Výsledky výzkumu ukazují, že těžiště rizik omezujících procesní použitelnost důkazů se v současnosti přesouvá především do přípravné fáze úkonu, zejména v souvislosti s nedostatečně odůvodněnými návrhy na vydání příkazu a nedostatečnou konkretizací důvodného podezření. V této souvislosti se jako problematická ukazuje i kvalita následné dokumentace úkonu, která může sehrát zásadní roli při posuzování zákonnosti zásahu.

Současně se jako významná oblast ukazují digitální důkazy, zejména ve vztahu k datům uloženým mimo fyzický prostor obydlí, kde není vždy jednoznačné, zda jejich zajištění spadá do rámce příkazu k domovní prohlídce. Udržení rovnováhy mezi efektivním objasněním trestné činnosti a ochranou nedotknutelnosti obydlí tak v praxi vyžaduje vysokou míru preciznosti nejen při samotném provedení úkonu, ale především v jeho přípravě a procesním zajištění.

Závěr

Bakalářská práce se zabývala problematikou domovních prohlídek z hlediska jejich právního rámce i praktické realizace v podmínkách trestního řízení. Domovní prohlídka představuje významný procesní nástroj dokazování, který umožňuje OČTŘ zajistit důkazy nezbytné pro objasnění trestné činnosti. Současně se však jedná o velmi citelný zásah do ústavně chráněného práva na nedotknutelnost obydlí, a proto je její provedení podmíněno přísným dodržováním zákonných podmínek a podléhá soudní kontrole.

Hlavním cílem práce bylo objasnění právního rámce domovních prohlídek a jejich významu v trestním řízení. Tento cíl byl naplněn prostřednictvím teoretické části práce, která se zaměřila na ústavní a zákonnou úpravu tohoto institutu, jeho postavení v systému trestního řízení a podmínky jeho nařízení a provedení. Pozornost byla věnována rovněž kriminalistickým postupům a metodám využívaným při domovních prohlídkách a jejich významu při vyhledávání a zajišťování důkazních prostředků.

Praktická část práce byla založena na kvalitativním výzkumu realizovaném formou polostrukturovaných rozhovorů s odborníky z praxe. Získaná data poskytla cenný vhled do reálného průběhu domovních prohlídek a umožnila identifikovat konkrétní problémy, které jejich realizaci provázejí.

Z výsledků výzkumu vyplývá, že domovní prohlídka je v praxi vnímána jako klíčový a často nezastupitelný nástroj při zajišťování důkazů, zejména u závažné a organizované trestné činnosti. Současně však bylo zjištěno, že nejvýznamnější problémy nevznikají pouze při samotném provedení úkonu, ale již v jeho přípravné fázi. Nedostatečně odůvodněné návrhy na vydání příkazu, příliš obecné vymezení hledaných skutečností či nedostatky v dokumentaci mohou vést ke zpochybnění zákonnosti zásahu a následně i k procesní nepoužitelnosti zajištěných důkazů.

Významnou oblast představují rovněž digitální důkazy, jejichž zajišťování v současné době přináší nové výzvy. Zejména u dat uložených mimo fyzický prostor obydlí, například v cloudových úložištích, není vždy jednoznačné, zda jejich zajištění spadá do rámce příkazu k domovní prohlídce. Tato skutečnost může v praxi vyvolávat pochybnosti o zákonnosti postupu a následně i o použitelnosti těchto důkazů v trestním řízení. **„Digitalizace kriminality tak přináší nové výzvy nejen pro kriminalistickou praxi, ale také pro právní úpravu trestního řízení. Výzkum ukázal, že respondenti si této**

problematiky jsou vědomi a vnímají ji jako jednu z oblastí, která může v budoucnu vyžadovat metodické nebo legislativní upřesnění.”

Na základě provedeného výzkumu lze uzavřít, že efektivní a zákonné provedení domovní prohlídky vyžaduje nejen důkladnou znalost právních předpisů, ale také pečlivou přípravu, kvalitní dokumentaci a koordinaci všech zúčastněných složek. Zároveň je nezbytné respektovat rovnováhu mezi požadavkem na efektivní objasňování trestné činnosti a ochranou základních práv jednotlivce.

Předkládaná práce přispívá k hlubšímu pochopení problematiky domovních prohlídek a poukazuje na konkrétní úskalí jejich realizace v praxi. Zjištěné poznatky mohou být využitelné nejen pro odbornou veřejnost, ale také pro studenty bezpečnostně právních oborů či příslušníky OČTŘ jako základní orientační rámec v této oblasti.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BÍLEK, Milan, ed. Zákon o Policii České republiky: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2019. 472 s. ISBN 978-80-7598-193-6.
2. CASEY, Eoghan. Digital evidence and computer crime: forensic science, computers, and the internet. 3rd ed. London: Academic Press, 2011. 842 p. ISBN 978-0-12-374268-1.
3. CHMELÍK, Jan. Kriminalistika: metody a postupy v kriminalistické praxi. Brno: Masarykova univerzita, 2019. 316 s. ISBN 978-80-210-9070-7.
4. CHMELÍK, Jan a Eduard BRUNA. Dokazování v trestním řízení: trestněprávní a kriminalistické aspekty dokazování. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2018. 270 s. ISBN 978-80-7408-175-0.
5. FENYK, Jaroslav a kol. Trestní právo procesní. 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2019. 948 s. ISBN 978-80-7598-401-2.
6. FRYŠTÁK, Marek a Petra POŠLENSKÁ. Dokazování v přípravném řízení. Praha: Leges, 2014. 160 s. ISBN 978-80-87576-85-4.
7. HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. 4. vyd. Praha: Portál, 2016. 440 s. ISBN 978-80-262-0982-9.
8. HOLLÁ, Kamila a kol. Vyšetřovací metody v trestním řízení. Praha: Leges, 2021. 332 s. ISBN 978-80-7502-450-9.
9. HŘEBÍČEK, Vladislav. Prohlídky u advokátů (§ 85b trestního řádu). Praha: Leges, 2017. 152 s. ISBN 978-80-7502-231-8.
10. JELÍNEK, Jiří a kol. Trestní právo procesní. 7. vyd. Praha: Leges, 2024. 912 s. ISBN 978-80-7502-510-4.
11. KONRÁD, Zdeněk, Viktor PORADA a Jiří STRAUS. Kriminalistika: teorie, metodologie a metody kriminalistické techniky. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. 351 s. ISBN 978-80-7380-535-7.
12. METEŇKO, Jozef, Iveta BAČÍKOVÁ a Martin SAMEK. Kriminalistická taktika. Brno: Václav Klemm, 2013. 354 s. ISBN 978-80-87713-08-2.
13. MUSIL, Jan a kol. Kriminalistika. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2004. 607 s. ISBN 80-7179-878-9.
14. NEJEDLÝ, Josef. Zákonost důkazů v trestním řízení ve světle Evropské úmluvy o ochraně lidských práv. Praha: Univerzita Karlova, 2013. 284 s. ISBN 978-80-87146-71-2.

15. PORADA, Viktor a kol. Kriminalistika: technické, forenzní a kybernetické aspekty. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2019. 554 s. ISBN 978-80-7380-741-2.
16. PROTIVINSKÝ, Miroslav a Karel KRVÁNA. Základy kriminalistiky. 2. vyd. Praha: Armex Publishing, 2014. 148 s. ISBN 978-80-86795-25-1.
17. PŮRY, František. Trestní řízení a kriminalistika. Praha: Wolters Kluwer, 2019. 376 s. ISBN 978-80-7598-217-9.
18. REPÍK, Bohumil. Evropská úmluva o lidských právech a trestní právo. Praha: Orac, 2002. 407 s. ISBN 80-86199-57-6.
19. RŮŽIČKA, Miroslav a kol. Přípravné řízení. Praha: C. H. Beck, 2017. 1320 s. ISBN 978-80-7400-664-5.
20. STRAUS, Jiří a kol. Kriminalistická technika. 3. rozš. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 414 s. ISBN 978-80-7380-409-1.
21. ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád: komentář. 9. vyd. Praha: C. H. Beck, 2020. 4128 s. ISBN 978-80-7400-783-5.
22. ŠIMÁNĚ, Michal a kol. Kriminalistická taktika. Praha: Academia, 2022. 480 s. ISBN 978-80-200-2990-4.
23. VANTUCH, Pavel. Trestní řízení z pohledu obhajoby. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2024. 1512 s. ISBN 978-80-7400-950-1.
24. WAGNEROVÁ, Eliška a kol. Listina základních práv a svobod: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2012. 931 s. ISBN 978-80-7357-750-6.

Elektronické zdroje

1. NATIONAL ARCHIVES. Bill of Rights Transcript (Amendments I–X) [online]. Washington, D.C.: The U.S. National Archives and Records Administration. Dostupné z: <https://www.archives.gov/...ipt> [cit. dne 10. 3. 2026].
2. ÚSTAVNÍ SOUD. NALUS – databáze rozhodnutí Ústavního soudu [online]. Brno: Ústavní soud. Dostupné z: <https://nalus.usoud.cz> [cit. dne 12. 3. 2026].
3. ÚSTAVNÍ SOUD. Nález ze dne 1. 11. 2006, sp. zn. II. ÚS 362/06. In: NALUS – databáze rozhodnutí Ústavního soudu [online]. Dostupné z: <https://nalus.usoud.cz> [cit. dne 27. 12. 2025].
4. ÚSTAVNÍ SOUD. Nález pléna ze dne 8. 6. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 3/09. In: NALUS – databáze rozhodnutí Ústavního soudu [online]. Dostupné z: <https://nalus.usoud.cz> [cit. dne 27. 12. 2025].

5. ÚSTAVNÍ SOUD. Nález ze dne 13. 11. 2012, sp. zn. III. ÚS 2227/12. In: NALUS – databáze rozhodnutí Ústavního soudu [online]. Dostupné z: <https://nalus.usoud.cz> [cit. dne 27. 12. 2025].

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Usnesení předsednictva České národní rady č. 2 ze dne 16. prosince 1992 o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky. In: Sbírka zákonů České republiky. 1993, částka 1, s. 17-23. Dostupné také z WWW: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2625>. ISSN 1211-1244.
2. ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009 trestní zákoník. In: Sbírka zákonů České republiky. 2009, částka 11, s. 130-343. Dostupné také z WWW: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5514>. ISSN 1211-1244.
3. ČESKO. Zákon č. 110 ze dne 24. dubna 2019 o zpracování osobních údajů. In: Sbírka zákonů České republiky. 2019, částka 47, s. 1298-1323. Dostupné také z WWW: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=6966>. ISSN 1211-1244.
4. ČESKO. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961 o trestním řízení soudním (trestní řád). In: Sbírka zákonů České republiky. 1961, částka 66, s. 631-693. Dostupné také z WWW: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=1061>. ISSN 1211-1244.
5. SLOVENSKO. Zákon č. 301 zo dňa 24. mája 2005 Trestný poriadok. In: Zbierka zákonov Slovenskej republiky. 2005, čiastka 130, s. 2354-2538. Dostupné také z WWW: https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/301/vyhlasene_znenie.html.
6. SPOJENÉ STÁTY AMERICKÉ. Ústava Spojených států amerických: Dodatek IV (Fourth Amendment). In: NATIONAL ARCHIVES. Bill of Rights Transcript (Amendments I–X) [online]. Washington, D.C.: The U.S. National Archives and Records Administration. Dostupné z WWW: <https://www.archives.gov/founding-docs/bill-of-rights-transcript> [cit. 10. 3. 2026].

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

1. A. Osobní rozhovor. 4. 3. 2026. Neveřejný zdroj.
2. P1. Osobní rozhovor. 2. 3. 2026. Neveřejný zdroj.
3. P2. Osobní rozhovor. 3. 3. 2026. Neveřejný zdroj.
4. SZ. Osobní rozhovor. 26. 2. 2026. Neveřejný zdroj.

Seznam zkratk

ČNR – Česká národní rada

DNA – Deoxyribonukleová kyselina

GDPR – General Data Protection Regulation (Obecné nařízení o ochraně osobních údajů)

IMEI – International Mobile Equipment Identity (mezinárodní identifikační číslo mobilního zařízení)

IT – Informační technologie

Listina – Listina základních práv a svobod

OČTŘ – Orgány činné v trestním řízení

OSPOD – Orgán sociálně-právní ochrany dětí

PČR – Policie České republiky

PIN – Personal Identification Number (osobní identifikační číslo)

TŘ – Trestní řád (zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů)

TZ – Trestní zákoník (zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů)

UV – Ultrafialové (záření)

Seznam příloh

Příloha I: SZ. Osobní rozhovor. 2. 3. 2026. Neveřejný zdroj.	72
Příloha II: Vzor informovaného souhlasu respondenta.	75
Příloha III: Formulář k zaznamenání identifikačních a přístupových údajů mobilního zařízení.	78
Příloha IV: Vzor příkazu k odnětí věci podle § 79 trestního řádu.	79
Příloha V: Protokol o předání věci ke znaleckému zkoumání.	80
Příloha VI: P1. Osobní rozhovor. 2. 3. 2026. Neveřejný zdroj.	81
Příloha VII: P2. Osobní rozhovor. 3. 3. 2026. Neveřejný zdroj.....	83
Příloha VIII: A. Osobní rozhovor. 4. 3. 2026. Neveřejný zdroj.....	85

Příloha I

Přepis polostrukturovaného rozhovoru – respondent SZ

Datum rozhovoru: 26. 2. 2026

Forma: osobní rozhovor

Délka rozhovoru: cca 15 minut

Profesní zařazení: státní zástupce

1. V jaké profesní roli se setkáváte s institutem domovní prohlídky?
„Státní zástupce.“
2. Jak často ve své praxi řešíte otázky zákonnosti domovní prohlídky?
„Několikrát ročně.“
3. **Jaký význam mají podle Vaší zkušenosti důkazy zajištěné při domovní prohlídce pro rozhodování v trestním řízení?**
„Důkazy zajištěné při domovní prohlídce mají zpravidla zásadní význam pro další rozhodování v trestním řízení. Často se jedná o přímé důkazy jako věci pocházející z trestné činnosti, nástroje nebo výnosy z trestné činnosti, nosiče dat obsahující data vztahující se k trestné činnosti či daktyloskopické, biologické, věcné a další stopy. Zajištění důkazu v konkrétním obydlí pak vytváří silné spojení s osobami obydlí obývajícími.“
4. **Lze podle Vás domovní prohlídku považovat za klíčový důkazní prostředek, nebo spíše za podpůrný?**
„Domovní prohlídka je pouze prostředkem k získání důkazů, nikoliv důkazem sama o sobě. Tím jsou až věci a informace při ní nalezené. Důkaz získaný při domovní prohlídce je důkazem jako každý jiný. Zda je klíčový či podpůrný, závisí na okolnostech, zejména na jeho povaze a na povaze trestné činnosti. Například u drogové kriminality, nedovoleného ozbrojování nebo dětské pornografie jsou důkazy získané při domovní prohlídce zpravidla esenciálním důkazním prostředkem. U jiné trestné činnosti může mít takto získaný důkaz pouze podpůrný charakter a doplňovat řetězec jiných důkazů nebo být pouhou indicií k opatřování dalších důkazů.“
5. **Setkáváte se s případy, kdy jsou důkazy z domovní prohlídky pro výsledek řízení zásadní?**

„Ano, setkávám. V této souvislosti si dovoluji odkázat na odpověď na předchozí otázku.”

6. S jakými nedostatky v návrzích na vydání příkazu k domovní prohlídce se ve své praxi setkáváte?

„Jako příklady špatné praxe jsou zmiňovány, případně jsou obhajobou namítány nedostatky v podobě příliš obecného vymezení věci, u nichž je dán předpoklad, že se budou v obydlí nacházet, chybějící nebo nedostatečné odůvodnění neodkladnosti či neopakovatelnosti tohoto úkonu v případě, že je prováděn před zahájením trestního stíhání, nedostatečné odůvodnění vazby obviněného nebo jiných osob k danému prostoru nebo nevyhovění zásadě subsidiarity a přiměřenosti při provedení tohoto úkonu. Každý takový nedostatek může vést k tomu, že soud příkaz k domovní prohlídce nevydá nebo že důkaz zajištěný při prohlídce bude později u soudu označen za nezákonný, a tudíž procesně nepoužitelný. V této souvislosti je však potřeba konstatovat, že jde o zcela výjimečné záležitosti a ve své praxi jsem se s žádným z nich po dlouhou dobu neseťkal.”

7. Vnímáte problémy při odůvodňování existence „důvodného podezření“?

„Neznačil bych to přímo jako problémy, ale spíše jako citlivý bod návrhu na vydání příkazu. Jde o nezbytnou podmínku, která musí být splněna, aby bylo možné legálně narušit domovní svobodu garantovanou Listinou základních práv a svobod. Policejní orgán často disponuje operativními informacemi, které mohou být vnitřně přesvědčivé, ale zpravidla nejsou objektivizovány a často jsou pouze vágní. Judikatura k této problematice však vyžaduje, aby podezření bylo založeno na konkrétních faktech s přímou vazbou na konkrétní objekt, a nikoliv na pouhých domněnkách. Podezření navíc musí být aktuální. Úkolem státního zástupce je předložit soudu dostatečně přesvědčivé podklady tak, aby mohl být vydán řádně odůvodněný příkaz, aniž by byla ohrožena taktika prověřování či vyšetřování.”

8. Dochází podle Vaší zkušenosti k situacím, kdy je příkaz formulován příliš obecně nebo nedostatečně konkrétně?

„S takovouto situací jsem se dlouho neseťkal, příkaz soudu zpravidla vychází z návrhu státního zástupce.”

9. V jakých situacích bývá zákonnost domovní prohlídky nejčastěji zpochybňována?

„Obhajoba zpravidla zpochybňuje zákonnost prohlídky v situaci, kdy při jejím provedení byly zajištěny důležité usvědčující důkazy, a logicky se snaží napadat jejich procesní použitelnost. Často jsou napadány právě nedostatky v podobě

příliš obecného vymezení věcí, u nichž je dán předpoklad, že se budou v obydlí nacházet, chybějící nebo nedostatečné odůvodnění neodkladnosti či neopakovatelnosti tohoto úkonu v případě, že je prováděn před zahájením trestního stíhání, nedostatečné odůvodnění vazby obviněného nebo jiných osob k danému prostoru nebo nevyhovění zásadě subsidiarity a přiměřenosti, jak již bylo uvedeno výše.”

10. Setkáváte se s případy, kdy postup orgánů činných v trestním řízení může být na hraně zákonných požadavků?

„Někdy se může stát, že policejní orgán je natolik zaujatý prověřováním či vyšetřováním, že při nedostatku jiných důkazů navrhuje provedení domovní prohlídky téměř naslepo s tím, že by se jejím prostřednictvím podařilo zajistit alespoň nějaké důkazy. Úkolem státního zástupce je v takovém případě policejní orgán usměrnit, neboť takovým postupem by došlo k nepřijatelnému zásahu do práv garantovaných Listinou základních práv a svobod. Pokud by domovní prohlídka byla povolena a provedena nezákonně, důkazy při ní získané by byly v dalším řízení procesně nepoužitelné.”

11. Jaký vliv mají procesní nedostatky při provedení nebo dokumentaci domovní prohlídky na důkazní použitelnost?

„Samotné drobné nedostatky při provádění domovní prohlídky a její dokumentaci lze zpravidla dodatečně zhojit a nemají zásadní vliv na dokazování. Hrubé nedostatky mající za následek nepoužitelnost získaných důkazů jsem v praxi nezaznamenal.”

12. Jak hodnotíte význam přítomnosti nezúčastněné osoby z pohledu ochrany práv a důkazní jistoty?

„Domovní prohlídka představuje velmi citelný zásah do Listinou základních práv a svobod garantované nedotknutelnosti obydlí. Přítomnost nezúčastněné osoby proto vnímám jako důležitou pojistku chránící jak práva osoby, u níž se prohlídka provádí, tak procesní postup policejního orgánu. Ačkoli moderní technologie dokáží věrně a autenticky zachytit průběh úkonu, mám za to, že povinnost přibrat nezúčastněnou osobu má stále své místo v trestním řádu a zůstává důležitým prvkem právního státu.”

Příloha II

INFORMOVANÝ SOUHLAS RESPONDENTA

S účastí ve výzkumném šetření

Název bakalářské práce:

Trestněprávní a kriminalistické souvislosti domovních prohlídek v praxi Policie ČR

Studentka:

Lenka Míčanová

Kontaktní e-mail:

mic.lenka@seznam.cz

Vysoká škola:

Vysoká škola evropských a regionálních studií, z. ú. (VŠERS)

1. Účel výzkumu

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že toto výzkumné šetření je součástí bakalářské práce studentky Lenky Míčanové a jeho cílem je zachytit a zhodnotit praktické zkušenosti odborníků s prováděním domovních prohlídek v kontextu platné právní úpravy, policejní praxe a kriminalistických metod. Výzkum je realizován formou polostrukturovaného rozhovoru a získaná data budou využita výhradně pro akademické účely v rámci studia na VŠERS.

1. Dobrovolnost účasti a právo na odstoupení

Prohlašuji, že má účast ve výzkumu je zcela dobrovolná a jsem si vědom/a toho, že:

- mohu odmítnout odpovědět na jakoukoli otázku,
- mohu rozhovor kdykoli přerušit nebo ukončit bez udání důvodu,
- mohu svůj souhlas se zpracováním údajů kdykoli odvolat, a to až do okamžiku odezdání finální verze bakalářské práce, a to kontaktováním studentky na výše uvedeném e-mailu.

- Odmítnutí nebo ukončení účasti nemá žádné negativní důsledky.

2. Anonymita a důvěrnost informací

Výzkumník se zavazuje k důsledné ochraně identity respondenta. V textu bakalářské práce ani v jejích přílohách nebudou uvedeny žádné údaje, které by umožnily přímou nebo nepřímou identifikaci mé osoby (zejména jméno, konkrétní funkce, pracoviště, útvar či jiné identifikující znaky). Mé odpovědi budou v práci prezentovány výhradně v anonymizované a zobecněné po době, případně pod kódovým označením (např. „Respondent 1“).

3. Záznam rozhovoru a ochrana osobnosti

V souladu s § 84 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, týkajícími se ochrany osobnosti a projevů osobní povahy, a za účelem přesného zpracování výzkumných dat: **SOUHLASÍM / NESOUHLASÍM*** s pořízením audiozáznamu rozhovoru. Audiozáznam bude použit výhradně pro účely doslovného přepisu do textové podoby a následné anonymizace. Po provedení přepisu, nejpozději však po úspěšné obhajobě bakalářské práce, bude audiozáznam trvale a nevratně smazán.

* nehodící se škrtněte

4. Zpracování osobních údajů (GDPR)

Uděluji souhlas se zpracováním mých osobních údajů v nezbytném rozsahu (zejména audiozáznam hlasu a obecné pracovní zařazení pro účely kategorizace respondenta) ve smyslu:

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 (GDPR)
- zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů Správcem osobních údajů je autorka bakalářské práce.

Osobní údaje nebudou poskytnuty žádným třetím osobám, s výjimkou vedoucího bakalářské práce, a to pouze v nezbytném rozsahu pro účely odborné kontroly práce. Po ukončení účelu zpracování budou údaje bezpečně zlikvidovány.

5. Prohlášení respondenta

Svým podpisem potvrzuji, že jsem byl/a srozumitelně informován/a o cílech výzkumu, o způsobu nakládání s mými údaji a o svých právech. Měl/a jsem možnost klást doplňující otázky, které mi byly řádně zodpovězeny, a s účastí ve výzkumu výslovně souhlasím.

V _____ dne _____

Podpis respondenta: _____

Příloha III

Formulář k zaznamenání identifikačních a přístupových údajů mobilního zařízení

Zdroj: interní dokument Policie České Republiky

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
[REDAKCE]
[REDAKCE]
[REDAKCE]
[REDAKCE]
[REDAKCE]

Jméno, příjmení: Datum narození:

Trvalý pobyt:

mobilní telefon: značka, IMEI:

1.)

2.)

<u>MOBILNÍ TELEFON I</u>	<u>MOBILNÍ TELEFON II</u>
PIN I:	PIN I:
PIN II:	PIN II:
HESLO:	HESLO:
HESLO GESTEM:	HESLO GESTEM:

Příloha IV

Vzor příkazu k odnětí věci podle § 79 trestního řádu

Zdroj: interní dokument Policie České Republiky

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

V.....
Počet stran: _____

Příkaz k odnětí věci

Dle ustanovení § 79 odst. 1 trestního řádu vydávám dne **bez předchozího souhlasu**
X po předchozím souhlasu státního zástupce ze dne příkaz k odnětí věci:

Popis věci

Komu:

jako věci, která může sloužit pro důkazní účely.

Odůvodnění

NAPŘ.

Dne v hodin byl nadepsaným policejním orgánem vyzván podle § 78 trestního řádu k vydání mobilního telefonu, barvy, s vloženou SIM kartou účastnického čísla, stav opotřebení ?, jehož je uživatelem. Jmenovaný po výzvě k vydání věci uvedl, že výzvě nevyhoví a mobilní telefon nevydává.

Dne ... v ... hodin byl telefonicky nadepsanému policejnímu orgánu udělen dozorovým státním zástupcem z státního zastupitelství v souhlas k vydání příkazu k odnětí výše uvedené věci dle ust. § 79 odst. 1 trestního řádu.

Jelikož je výše specifikované věci třeba pro trestní řízení vedené nadepsaným policejním orgánem pod shora uvedeným číslem jednacím, kdy daná věc nebyla po výzvě policejního orgánu učiněné podle ust. § 78 odst. 1 trestního řádu vydána osobou, která byla k jejímu vydání vyzvána, rozhodl policejní orgán **po předchozím souhlasu státního zástupce** k vydání příkazu k odnětí věci dle ust. § 79 odst. 1 trestního řádu tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto příkazu.

za policejní orgán

Příloha VI

Přepis polostrukturovaného rozhovoru – respondent P1

Datum rozhovoru: 2. 3. 2026

Forma: osobní rozhovor

Délka rozhovoru: cca 15 minut

Profesní zařazení: vyšetřovatel Policie ČR (anonymizováno)

1. **Jakou roli ve vztahu k domovním prohlídkám ve své profesní praxi zastáváte?**

„Vystupuji v roli vyšetřovatele. Domovní prohlídky organizačně připravuji, podílím se na jejich realizaci a odpovídám za procesní stránku úkonu, včetně dokumentace průběhu.“

2. **Jak dlouho se s institutem domovní prohlídky ve své praxi setkáváte?**

„Přibližně třicet let. Za tu dobu se praxe samozřejmě vyvíjela, zejména v oblasti požadavků na odůvodnění a v práci s digitálními důkazy.“

3. **Jakou roli podle Vaší zkušenosti hraje domovní prohlídka v dokazování?**

„Domovní prohlídku považuji za podstatný úkon v trestním řízení. V řadě případů před stavuje zásadní moment, kdy je možné zajistit věcné důkazy nebo jiné stopy, které by jinak mohly být znehodnoceny nebo odstraněny.“

4. **Bývají důkazy zajištěné při domovní prohlídce rozhodující?**

„Velmi často ano. Záleží samozřejmě na konkrétní věci, ale zejména u některých druhů trestné činnosti může být výsledek domovní prohlídky klíčový pro další směřování řízení.“

5. **Setkal jste se se situací, kdy výsledek domovní prohlídky zásadně ovlivnil směr vyšetřování?**

„Ano. V praxi jsem zažil i situaci, kdy domovní prohlídka vedla k vyloučení podezřelé osoby, protože se nepodařilo nalézt žádné věci ani stopy, které by její účast na trestné činnosti potvrzovaly. Domovní prohlídka tedy nemusí mít pouze usvědčující charakter.“

6. **Co považujete v přípravné fázi za nejnáročnější?**

„Opatřit dostatečné podklady pro návrh na vydání příkazu, aniž by došlo ke zmaření účelu úkonu, zejména z hlediska neodkladnosti nebo neopakovatelnosti. Je potřeba návrh řádně odůvodnit, ale současně zachovat překvapivost zásahu.“

7. **Jaké faktory komplikují získání příkazu?,,**

V praxi může hrát roli i rozdílný přístup jednotlivých soudců k posuzování konkrétnosti návrhu nebo naléhavosti úkonu. Někdy jde o poměrně přísné požadavky na odůvodnění.”

8. Jak hodnotíte spolupráci se státním zástupcem a soudem?

„Obecně profesionálně. Občas se samozřejmě vyskytnou odlišné názory na rozsah odůvodnění nebo naléhavost, ale to považují za součást zákonného přezkumu.”

9. V čem bývá obtížné naplnit požadavek důvodného podezření?

„Obtížné je to zejména v počátcích prověřování, kdy ještě není k dispozici širší důkazní základ. Současně však existuje riziko, že podezřelá osoba důkazy odstraní nebo ukryje.” Další poznámky k limitům: „Z legislativního hlediska jsou vysoké nároky na odůvodnění neodkladnosti, ochranu profesního tajemství (například u advokátů) a na konkrétní vymezení příkazu k domovní prohlídce. Z organizačního hlediska je náročné zajištění nezúčastněné osoby, práce s digitálními nosiči dat a cloudovými úložišti, logistika a zachování utajení přípravy.”

10. V jakých situacích je obtížné plně naplnit požadavek přiměřenosti a šetrnosti?

„Domovní prohlídka je z podstaty invazivní úkon. Obtížné to může být prakticky vždy, protože jde o zásah do soukromé sféry. Zvláště náročné je to u závažné trestné činnosti, kde je nutné rychlé zajištění věcných důkazů.”

11. Setkal jste se s nutností operativně přizpůsobit postup okolnostem?

„Ano. Může nastat situace, kdy vydaný příkaz neodpovídá dodatečně zjištěné realitě na místě. V takovém případě je nutné velmi pečlivě posoudit, zda je postup ještě v mezích příkazu.”

12. Může rozpor mezi zákonným rámcem a realitou ovlivnit použitelnost důkazů?

„Ano. Pokud by byl rozpor mezi zněním zákona a skutečným postupem příliš výrazný, mohl by vést k problémům při soudním přezkumu. Rizikem je například vágní odůvodnění neodkladnosti nebo nedostatečná konkrétnost příkazu. U digitálních dat, zejména cloudových úložišť, může být sporné, zda příkaz k domovní prohlídce opravňuje i k jejich zajištění. V krajním případě by mohlo dojít k aplikaci doktrinního přístupu tzv. „plodů z otráveného stromu“.”

13. Co je klíčové, aby dokumentace obstála při soudním přezkumu?

„Důkladná příprava podkladů a týmu, klidná a přehledná organizace na místě, řádné poučení zúčastněných osob, a především velmi přesný a detailní protokol.”

Příloha VII

Přepis polostrukturovaného rozhovoru – respondent P2

Datum rozhovoru: 3. 3. 2026

Forma: osobní rozhovor

Délka rozhovoru: cca 15 minut

Profesní zařazení: vyšetřovatel Policie ČR (anonymizováno)

1. **Jakou roli ve vztahu k domovním prohlídkám ve své profesní praxi zastáváte?**

„Vystupuji v roli vyšetřovatele, přičemž se podílím zejména na organizačním vedení domovní prohlídky na místě a na dokumentaci jejího průběhu.“

2. **Jaký význam mají podle Vaší zkušenosti domovní prohlídky jako důkazní prostředek?**

„Domovní prohlídky mají podle mé zkušenosti významnou a v řadě případů zásadní roli. V některých typech trestné činnosti mohou být nenahraditelným prostředkem k zajištění důkazů.“

3. **Bývají důkazy zajištěné při domovní prohlídce rozhodující?**

„Ve většině případů se jedná o velmi významné důkazní prostředky. Vždy však záleží na konkrétním skutku a druhu trestné činnosti. Jiná situace je například u obecné kriminality a jiná u kriminality hospodářské.“

4. **Setkal jste se s případem, kdy domovní prohlídka zásadně ovlivnila další řízení?**

„Ano.“

5. **Co považujete za nejnáročnější v přípravné fázi domovní prohlídky?**

„Za nejnáročnější považuji vypracování odůvodněného podnětu státnímu zástupci k po dání návrhu soudu na vydání příkazu k domovní prohlídce. Současně je třeba zajistit organizační stránku věci – tedy potřebný počet osob, technické vybavení a další logistické záležitosti.“

6. **Jaké faktory komplikují získání příkazu?**

„Problémem může být slabá důkazní situace v počátcích prověřování věci, například po postupu podle § 158 odst. 3 trestního řádu. V této fázi bývá informací relativně málo.“

7. Jak hodnotíte spolupráci se státním zástupcem a soudem?

„Spolupráci hodnotím velmi dobře.“

8. V čem bývá obtížné naplnit požadavek dostatečného odůvodnění důvodného podezření?

„Obtíž spočívá zejména v tom, že v počátku prověřování není k dispozici dostatek informací. Zároveň však musí policejní orgán postupovat tak, aby nedošlo ke zmaření důkazních materiálů ze strany podezřelé osoby, například jejich ukrytím, odstraněním nebo znehodnocením.“

Další poznámky k limitům:

„Za organizační limit považuji potřebu nasazení většího množství policistů určených k provádění domovních prohlídek. Z hlediska formálních nedostatků se lze setkat například s písařskými chybami v údajích o osobách nebo nemovitostech.“

9. V jakých situacích je obtížné plně naplnit požadavky přiměřenosti a šetrnosti?

„Zejména při domovních prohlídkách u nebezpečných pachatelů, například u drogové nebo násilné trestné činnosti, kde lze předpokládat útok proti policejnímu orgánu nebo ohrožení dalších osob.“

10. Setkal jste se s nutností operativně přizpůsobit postup okolnostem?

„Ano.“

11. Může případný rozpor mezi zákonným rámcem a reálnými podmínkami ovlivnit použitelnost důkazů?

„Ano. V krajním případě může dojít ke zmaření použitelnosti zajištěných důkazů v dalším trestním řízení, například pokud by soud důkaz neuznal.“

12. Jak hodnotíte význam přítomnosti nezúčastněné osoby?

„Vzhledem k tomu, že nezúčastněná osoba může v průběhu úkonu kdykoliv odejít, její přítomnost na místě nepovažuji z praktického hlediska za zásadní.“

Příloha VIII

Datum rozhovoru: 4. 3. 2026

Forma: osobní rozhovor

Délka rozhovoru: cca 15 minut

Profesní zařazení: advokát

1. V jaké profesní roli se setkáváte s institutem domovní prohlídky?

„Jako obhájce osoby, vůči níž je vedeno trestní stíhání. Současně se však lze s tímto institutem setkat i v roli právního zástupce osoby, u níž byla domovní prohlídka provedena, aniž by tato osoba byla trestně stíhána.“

2. Jak často ve své praxi řešíte otázky zákonnosti domovní prohlídky?

„Spíše ojediněle.“

3. Jaký význam mají podle Vaší zkušenosti důkazy zajištěné při domovní prohlídce pro rozhodování v trestním řízení?

„Trestní řízení je založeno na zásadě volného hodnocení důkazů, a proto nelze obecně určit váhu jednotlivého důkazu.“

4. Lze podle Vás domovní prohlídku považovat za klíčový důkazní prostředek, nebo spíše za podpůrný?

„Domnívám se, že domovní prohlídka představuje spíše podpůrný a validační prostředek, který sám o sobě nemá představovat klíčový důkaz. V rámci důkazního řetězce však může tvořit finální článek, který určitou skutečnost potvrdí nebo vyvrátí.“

5. Setkáváte se s případy, kdy jsou důkazy z domovní prohlídky pro výsledek řízení zásadní?

„Viz odpověď č. 3 a 4.“

6. S jakými nedostatky v návrzích na vydání příkazu k domovní prohlídce se ve své praxi setkáváte?

„Primárně se jedná o nedostatečné odůvodnění zájmu na provedení domovní prohlídky, dále o nepřesnou identifikaci objektu nebo nedodržení lhůt či dalších podmínek stanovených trestním řádem.“

7. Vnímáte problémy při odůvodňování existence „důvodného podezření“?

„Rozhodně ano. Jedná se o neurčitý právní pojem, který by měl být v každém jednotlivém případě dovozován individuálně. V praxi však často slouží spíše jako

argumentační zkratka pro orgány činné v trestním řízení při odůvodňování zásahu.”

8. Dochází podle Vaší zkušenosti k situacím, kdy je příkaz formulován příliš obecně nebo nedostatečně konkrétně?

„Ano, viz problematika uvedená v odpovědi č. 6.”

9. V jakých situacích bývá zákonnost domovní prohlídky nejčastěji zpochybňována?

„Nejčastěji v případech absence zákonných náležitostí, nedostatku důvodného podezření nebo při nedodržení procesních pravidel.”

10. Setkáváte se s případy, kdy postup orgánů činných v trestním řízení může být na hraně zákonných požadavků?

„Ano. Nejčastěji se jedná o samovolný postup bez dostatečného zohlednění všech okolností případu, a to přesto, že orgány činné v trestním řízení by měly shromažďovat důkazy svědčící jak v neprospěch, tak i ve prospěch podezřelé osoby.”

11. Jaký vliv mají procesní nedostatky při provedení nebo dokumentaci domovní prohlídky na důkazní použitelnost?

„Mohou vést k procesní neaplikovatelnosti důkazu, tzv. „jablko z otráveného stromu“.”

12. Jak hodnotíte význam přítomnosti nezúčastněné osoby z pohledu ochrany práv a důkazní jistoty?

„Jedná se o dobrý bezpečnostní mechanismus. Domnívám se však, že by bylo vhodné upravit okruh třetích osob, které mají zajišťovat zákonnost tohoto úkonu. Vhodné by podle mého názoru bylo zejména zapojení zástupce obce nebo kraje, případně jiné osoby v obdobném postavení.”